

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
P.O. BOX 03206 • 6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVI Balandis – April 30, 1981 Nr.18

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Prancūzijos rinkimai be staigmenų

Dabartinis prezidentas pirmiavoose
rinkimuose išėjo laimėtoju

Prancūzijos prezidento pirminiai rinkimai praėjo praeitą sekmadienį neatnešdami didelių staigmenų.

Dabartinis prezidentas Valery Giscard d'Estaing, kaip ir galima buvo laukti, išjo laimėtoju, pralenkęs savo varžovus. Socialistų lyderis Francois Mitterrand užėmė antrą vietą ir gegužės 10 d. rinkimuose jiedu abu turės persirungti.

Gaullistų atstovas, Paryžiaus meras Jacques Chirac, kuris prieš penkerius metus prie Giscard buvo ministru pirmininku, ir dabar siekė prezidento posto, užėmė trečią vietą, o netoli nuo jo atsilikdamas komunistų lyderis George Marchais paėmė ketvirtą vietą, prisipažindamas, kad jis niekad nesitikėjęs laimėti rinkimų, o dalyvavo, tik norėdamas parodyti, kiek komunistai dar sugeba surinkti balsų.

Paklaustas už ką komunistai balsuos antriniuose rinkimuose, Marchais atsakė, kad antradienį susirin-

kęs partijos centro komitetas tuo reikalu padarys sprendimą.

Dar prieš pirminius rinkimus Maskva savo palaiminimą davė ne Mitterrandui, bet Giscardui, tačiau politikos žaidyme niekad vienos kartos neatidengiamos ir Maskva dar gali pakeisti savo nusistatymą. Tuo atveju komunistų balsai galėtų smarkiai padėti Mitterrandui, ypač kai jis yra labai arti Giscard.

Giscardas pasiūlė savo oponentui ateinančią savaitę susitikti dviejuose vietuose debatuose, kuriuose būtų diskutuojami ekonominiai ir užsienio politikos klausimai.

Kaip ten bebūtų, šiuose rinkimuose dalyvavęs rekordinis balsuotojų skaičius, rodo, kad kas bus išrinktas Prancūzijos prezidentu, susidomėjimas yra didelis.

VIKTORAS PETKUS NOMINUOTAS NOBELIO TAIKOS PREMIJAI

Vasario 3 d. penki JAV-ių kongresmanai ir penki senatoriai, priklausantys Europinio Saugumo ir Bendradarbiavimo Komisijai, nominavo Viktorą Petkų, rusų fiziką Jurijų Orlovą, Rusijos žydą matematiką Anatolijų Ščaranskį, ir ukrainiečių poetą Mykolą Rudenką kandidatais 1981 m. Nobelio Taikos premijai. Savo laiške Nobelio Institutui, jie pabrėžė, jog minėtieji kandidatai "pašventė savo gyvenimus veiklai už taiką ir moralę".

Viktoras Petkus komisijos laiške vadinamas Lietuvos Helsinkio Grupės vadovu. Rašoma, kaip jis Permės lageryje Nr. 36-2 baudžiamas už savo religijos praktikavimą. Už savo "aktyvizmą" jis buvo neseniai nubaustas šešiais mėnesiais vienutėje.

"Ir vis dėlto", rašo nominuotojai, "informacijos sriautas, kaip ir persekiojimams Tarybų Sąjungoje, tebesitėsia. Šių Sovietų Sąjungos piliečių veikla tapo moralinės drąsos ir piliėtinės sąžinės pavyzdys kitų Helsinkio sutarties pasirašiusių valstybių gyventojams... Už tokį asmeninį pasiaukojimą ir pasišventimą jie nusipelnė ypatingo pripažinimo, kurį tegali suteikti Nobelio Institutas".

(E)

Įteikė Clevelando miesto raktą...

The Cleveland Press laikraščio tautybių skyriaus redaktorei Eleonorai Prech, išeinančiai į pensiją, Clevelando meras Gorge V. Voinovich įteikia miesto raktą. Eleonora Prech yra čekų kilmės, laikrastyje dirbo 43 metus. Būdama tautybių skyriaus redaktore, plačiai rašė apie tautybių veiklą, lietuviams dažnai skirdama daug dėmesio. Amerikos tautybių sąjūdis ir Tautybių tarnybos centras pagerbs Eleonorą Prech dideliu banketu, kuris įvyks gegužės 15 d. Clevelando slovėnų auditorijoje.

Tibor Gasparik nuotr.

Venezuelos tautinių šokių gupė 'Vaivorykštė' laimi III vietą Tarptautiniame festivalyje

Šių metų balandžio 5 dieną, Venezuelos jaunimas iš Valencijos ir Caracas miestų dalyvavo Antrame Tarptautiniame Tautinių Šokių Festivalyje organizuotame Venezueloje.

Festivalyje dalyvavo 15 tautybių: Bolivija, Kroatija, Čilė, Ispanija, Graikija, Vengrija, Italija, Latvija, Libanas, Lietuva, Peru, Portugalija, Baskai, Ukrainiečiai ir Venezuela. Kai kurių grupės, kaip pav. Čilės,

jams... Už tokį asmeninį pasiaukojimą ir pasišventimą jie nusipelnė ypatingo pripažinimo, kurį tegali suteikti Nobelio Institutas".

buvo profesionalai. Kitas, kaip pav. italų, portugalų, peruniečių ir t. t. rėmė jų kraštų ambasados. Lietuvių niekas nerėmė — jie rėmėsi tik patys savo energija ir geru noru.

Festivalio metu išpūdinčiausias šokis buvo peruiečių inkaiškos kultūros "saulės šokis", kurio metu mergaitės-vaidilutės neša ant galvos degamos medžiagos indus su įžiebta ugnimi. Nemažiau įdomūs buvo kiti šokiai, kaip pav. kroatų mėlūnas, kuriame ratas išvysto tokį greitį, jog mergaitės, vyrų prilaikomos, skrenda horizontaliai ore, nesiekdamos kojomis žemės. Tačiau atrodo, kad ju-

ry komisija didesnę dėmesį kreipė į šokio autentiškumą ir jo tobulą atlikimą. Tuo atžvilgiu pav. ir išsiskyrė gerai paruoštas mūsų mėlūnas, kurio keturi sparnai sukosi lyg matininko atmatuotais 90 laipsniu kampais.

Premijų skirstymo komisija, sudaryta iš folkloro ir baletų specialistų ir kiekvienos tautybės dviejų atstovų, skyrė premijas balsavimo keliu. Pirmoji premija atiteko vengrams, o antroje vietoje ex equo susidūrė Venezuelos Valstybinės baletų mokyklos ansamblis ir lietuvių "Vaivorykštė". Atsižvelgiant į "host country" statusą, antros

(Nukelta į 2 psl.)

PASKIRTA DRAMOS KONKURSO PREMIJA

JAV LB Kultūros Tarybos dramos konkurso pirbąją premiją laimėjo Algirdas Landsbergis už dramą "Vaikai gintaro rūmuose". Antrąją premiją laimėjo Povilas Mažeika už dramą "Apsilankymas".

Algirdas Landsbergis mūsų dramatinėje literatūroje jau pažįstamas iš ankstyvesniųjų veikalų, kurie yra laimėję premijas ir pasirodę mūsų kolonijų scenose.

Povilas Mažeika yra naujas žmogus išeivijos lietuvių literatūroje, tačiau profesionaliais klausimais jau seniai rašinėjęs spaudai, jo straipsniai buvę spausdinti ir Dirvoje. Povilas Mažeika Neapolyje, Italijoje, 1943 metais baigė jūrinės geofizikos mokslus ir gavo šios mokslo srities doktoratą. JAV dirbo kaip okeanografas, dalyvavo jūrų tyrinėjimo ekspedijose.

JAV LB Kultūros Tarybos premijų įteikimo šventė įvyks Clevelande, gegužės 17, kurioje dalyvaus visi premijų laureatai.

gist

A quick reference aid on U.S. foreign relations
Not a comprehensive policy statement
Bureau of Public Affairs • Department of State

The Baltic Republics: US Policy

February 1981

Background: The United States does not recognize the forcible and unlawful incorporation of Estonia, Latvia, and Lithuania into the USSR in 1940. As a corollary of this nonrecognition policy, we recognize and continue to deal with diplomatic representatives of the last three independent Baltic governments. The Estonian, Latvian, and Lithuanian Charges d' Affaires in the US enjoy full diplomatic privileges and immunities. Their role is to uphold the ideal of a free Estonia, Latvia, and Lithuania.

The Helsinki Final Act: On December 15, 1980, the Deputy Chairman of the US delegation to the Madrid review meeting of the Conference on European Security and Cooperation made the following statement on the Helsinki Final Act:

"I would not be true to 40 years of bipartisan and principled US policy if I did not mention one special case. The United States... force of arms."

AMERIKOS POLITIKA BALTIJOS VALSTYBIŲ ATŽVILGIU

Kokią vietą JAV-ių užsienio politikoje užima Baltijos valstybės? Į šį klausimą vasario laidoje suglaustai atsako JAV-ių Valstybės Departamento informacinis leidinys Gist.

Leidinyje pabrėžiama, kad JAV-ės "nepripažįsta 1940-tais metais jėga įvykdyto ir neteisėto Estijos, Latvijos ir Lietuvos įjungimo į So-

vietų Sąjungą. Baltijos valstybių diplomatiniai atstovai JAV-ėse naudoja pilnomis diplomatinėmis privilegijomis ir imunitetu: "Jų vaidmuo yra išlaikyti laisvos Estijos, Latvijos ir Lietuvos idealą".

Ar šiandien tebėra prasminga nepripažinti Baltijos valstybių įjungimo į Tarybų Sąjungą? "Nuo 1940-ųjų metų mes pakartotinai patyrėme", rašo Gist, "kad mūsų nepripažinimo politika daugeliui baltiečių priemonė, jog mes jų nepamiršome, ir simbolizuoja ateities viltis. Mes jaučiame, kad po Helsinkio baigminio akto pasaulyje padidėjo dėmesys žmogaus teisėms — todėl ir mūsų politika Baltijos valstybių atžvilgiu tebėra prasminga ir svarbi bendros JAV-ių politikos dalis". Tačiau, nors Baltijos valstybių atstovybės tebėra "baltiečiams svarbūs simboliai", Washingtonas jų nelaiko "egziliuotais vyriausybėmis".

Kuriais būdais pasireiškia "nepripažinimo politika"? Valstybės departamento leidinys išvardina šias priemones:

Pirma, Amerikos valstybės sekretorius kasmet paskelbia Nepriklausomybės šventės sveikinimus lietuviams, latviams ir estams; Valstybės departamento atstovai lankosi trijų Baltijos šalių atstovybių ruošiamuose Nepriklausomybės šventės minėjimuose.

Antra, kitų JAV-ių įstai-gų veiksmai derinami taip, kad jie sutaptų su nepripažinimo politika. Pavyzdžiui, oficialiuose JAV-ių vyriausybės žemėlapiuose siekiama išlaikyti nuoseklią Estijos, Latvijos ir Lietuvos vietovardžių ir paaiškinimo teksto terminologiją.

Trečia, JAV-bės bando išlaikyti ryšį su baltiečiais Amerikos Balso ir laisvės Radijo laidomis jų gimtosiomis kalbomis.

Ketvirta, kiekviena atitinkama proga Washingtonas viešai pakartoja, kad Amerika nepripažįsta prievartinio trijų valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą.

Penkta, JAV-ių ambasadoriui Maskvoje ir kabinatinio rango vyriausybės pareigūnams neleidžiama lankytis Baltijos respublikose.

Kaip Washingtono politika Baltijos valstybių atžvilgiu veikia JAV-ių - Sovietų Sąjungos santykius. Anot Valstybės Departamento informacinio leidinio, JAV-ės retkarčiais tariasi su Sovietų Sąjunga ypatingais reikalais, kai paliečiami Amerikos piliečių interesai Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje. Pavyzdžiui, stengiantis suvienyti šeimas ir padėti šeimos nariams išvykti iš Baltijos respublikų, reikia derėti su sovietiniais pareigūnais. Taip pat, JAV-ių piliečiai, kurie nori lankytis Baltijos respublikose, turi gauti sovietines

Iš kitos pusės

Grįžtant prie jaunosios kartos kun. dr. J. Šarausko Vasario 16 d. kalbos Toronto. Jo pagrindinės mintys, man atrodo, buvo tokios:

a. "Lietuviams reikalingas psichologinis persiorientavimas iš tremtinio į emigranto galvoseną". (Emigrantas jaučiasi čia atvykęs pastoviam įsikūrimui, jis užmiršo tremtį).

b. Lietuvą reikia mylėti, nesukant per daug sau galvos dėl jos dabartinės ar būsimos santvarkos.

Gal kai kurių mūsų laikraščių skaitytojams tai skamba revoliuciniai. Iš tikro gyvenimas jau seniai eina ta vaga. Tik per pačias didžiausias iškilmės dar vienas kitas pasijaučia tremtiniu. Didžiulė dauguma jau ne tik formaliai, bet ir psichologiniai yra įsipilietinusi. Kinta ir pažiūros į Lietuvą, nors čia, kaip ir kituose dalykuose turime dvi nuomones: 'viešą' išreiškiamą iškilmėse, ir 'privačią', kuria vadovaujamės kasdieniniame gyvenime.

Taip žiūrint, kun. Šarauskas veržėsi į atviras duris. Labai panašios pažiūros buvo ir kiti jaunosios kartos atstovai, kurie dar liko lietuviškam gyvenime. Juos nesunku suprasti atsiminus, kad tik vyresnioji karta tremimo ar pabėgimo procesą pergyveno asmeniškai. Jaunesnioji to kartaus patyrimo neturi. Jie žiūri į kitus lietuvius be kartėlio, tik smalsiai. Juk jie nekalti, kad gimė ten, o ne čia. Net vyresni po tiek dešimtmečių yra linke užmiršti padarytą skriaudą. Žinoma, toks patriotizmas kokią siūlo kun. Šarauskas yra utopinis. 'Turtinumas yra davęs ypatingą atspalvį mūsų patriotizmui — teisingai pastebi kunigas. Ne tik turtinumas, patriotizmą pakeičia ir "psichologinis persiorientavimas į emigrantą". Juk emigrantas jau turi antrą tėvynę!

Vienoje vietoje paskaitininkas prileido: "Galbūt šie pareikšti siūlymai neverti didesnio dėmesio", bet bandymas pagalvoti vertas pagirimo. Juk jaunystė, anot Oscar Wilde, yra yda, kuri pastoviai mažėja.

vm

VENEZUELOS...

(Atkelta iš 1 psl.)

vietos trofėja buvo įteiktas Venezuelai, o trečios vietos trofėja nusinešė lietuviai.

Lietuvių šokis specialiai konkuravęs premijai buvo Valencijos vadovės Aurelijos Žalnierūnaitės de Robertson paruoštas "Malūnas". Be to, publikos ir jūry komisijos gerai valiai išgauti, prisidėjo nekonkursiniai, bet labai gerai sušokti, Caracas šokėjų Kepurinė ir Mikita, bei nauji, kaišytinių raštu išsiuvinėti, vyrų rūbai, kuriuos mūsų mergaitės pasiūvo berniukams Clevelandietis Birutės Juodikienės vadovybėje.

Pranešdamas apie savo laimėjimą, Venezuelos jaunimas prašo perduoti jo viešą padėką Aurelijai Žalnierūnaitėi de Robertson, kuri šiuo laimėjimu apvainikuoja 33 metus nenuilstamo darbo šokių srityje, clevelandietėi Birutei Juodikienėi už rūbų paruošimą, ir chicagietei Aldonai Veselkienei už rūpestį gaunant ir siunčiant šokių muziką.

Sekantis grupės pasirodymas įvyks tarptautiniame labdarybės spektaklyje prie 10.000 žiūrovų, Caracas Poliedro scenoje. Toks jau yra laimėtojų likimas: dabar teks jiems išeiti į platus pasaulį!

Šokių festivalis buvo nufilmuotas ir bus rodomas specialioje šėš tadieninėje TV programoje. Festivalio aprašymai ir nuotraukos buvo atspausdinti vietinėje spaudoje. (jsr)

vizas. Tačiau, Washingtono Amerikos politikos, kuri renuomone, derybos su Sovietmiasi Baltijos valstybiųtų Sąjunga specifiniais prievartinio įjungimo nepriklausimais nesusilpnina pažinimu. (E)

Engineering

MECHANICAL ENGINEERS

Career opportunities exist for engineers with a minimum of 7 years experience. These positions are in our Equipment Systems and Design group. Project responsibilities include engineering studies and design engineering.

STRUCTURAL ENGINEERS

Experienced in design of building structures, including heavy equipment foundations. Must be graduate engineers with 4-6 years experience. Prefer registered engineers for these positions.

Hale and Kullgren, a division of The H. K. Ferguson Company which is a wholly owned subsidiary of Morrison-Knudsen, provides engineering services to many varied industries. Salaries and benefits are competitive.

For immediate response, please call Mrs. J. Flood at (216) 376-7161 or send your resume in confidence to:

HALE AND KULLGREN

A Morrison-Knudsen Company

P.O. Box 1609
Akron, Ohio 44309

An Equal Opportunity Employer, M/F.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turini ir kalbą redakcija neatsako.

MOTINAI

Pavasarij, kada žemėje tiek daug džiaugsmo ir grožio, kada visų širdyse jaučiamas atgimimas, tada visas pasaulis nusilenkia gyvybės pradininkei — Motinai, kurios tariamas vardas simbolizuoja visa, kas mums pasaulyje brangiausio ir gražiausio, nes ji yra didžiausias kiekvienos tautos ramstis, o ypač toks vardas priklauso lietuvei motinai. Ir visai nenuostabu, kad pavasarij, tame gyvybe spinduliuojančiam metų laike mes prisimenam tą, kuri mums suteikė iš visų laimčių didžiausią laimę — gyvybę. Tai mūsų Motina, kurios reikšmė ir meilė ne visi vaikais, deja, laiku ir tinkamai supranta ir įvertina, todėl ji, ta geroji, kantrioji savo vaikų motulė, mūsų tautos gyvybės tęsėja, ji savanorių, knygnešių ir partizanų auklėtoja, mokytoja, kvėpėja, ji tautinės rezistencijos tvirtovė. Ji ir dabar mūsų tautos prisikėlimo viltis, deja, tos pagarbos iš vaikų per vėlai susilaukia, kaip ir visų didieji kūrėjai pripažinimą iš tautos gauna labai pavėluotai.

Motina, tai žodis, kurį dažniausiai kartoja vaikai, vėliau gyvenimo kryžkelėj suklupę jaunuoliai, šeimas sukūrę dukros, karo lauke sužeisti kareiviai ir visi tie, kurie ją prarado ar visai neprisimena kada nors turėję.

Metų bėgyje motiną prisimenam tik tada, kai esame reikalingi jos pagalbos, kai nelaimė ištinka, kai gyvenimo audroje suklumpam, nes ištista motinos ranka visuomet pasiruošusi mus pakelti, palengvinti mūsų dvasines kančias.

Ypatingos pagarbos verta lietuvi Motina, kuri per kartų kartas neša šviesiausią lietuviybės švyturį, nežiūrint kur ji begyventų visose aplinkybėse lieka jaunosios kartos ugdytoja, įkvepianti jiems žmoniškumo ir meilės troškimą. Iš savo rūpestingų rankų ir globos motina išleidžia vaikus į platų pasaulį, į savarankų gyvenimą ir, jei vinguotame kelyje vaikai suklumpa, jei gyvenimo naš-

ta per sunki pasidaro, motinos ištista ranka visuomet pasiruošusi pakelti, palengvinti, nors ji pati kartais dar sunkiau ir skaudžiau tą junta, bet vaiko akyse visada lieka tvirta, valinga, sugebanti ramiai iš gyvenimo priimti gerį ir blogį.

Ši viena metuose diena, skirta Motinai, yra ne tam, kad ji džiaugtųsi gavusi iš vaikų dovanėlę nors ir labai brangią, bet jai ši diena svarbi, reikšminga ir nepamirštama, nes pajunta, jog tai jos — motinos ir vaiko sielų šventė, pajunta, kad motinos vardas yra amžinas.

Nors prieš pusę šimtmečio pasaulis paskyrė tą vieną metuose dieną pagerbti motinai, bet niekas iki šiol dar nesirūpino ateiti į pagalbą jai nešti tą didžiulę atsakomybę už žmonijos, o lietuvių ir už savo pavergtos tėvynės Lietuvos ateitį. Visi jai sako ir pati gerai žino, kad nuo jos priklauso, kokia yra ir kokia bus mūsų jaunoji karta okupuotoj tėvynėj ir čia išėivijoje, auganti svetimoje žemėje, kvėpuojanti svetimu oru, lankanti svetimas mokyklas.

Motina su giliu šypsniu lydi vaikus karjeros ir talento siekimo keliu, ji užmiršta, tyli ir kenčianti žmonijos herojė jautriai sutinka kiekvieną žinią apie žuvusių karių skaičių, apie nusikaltėlius paauglius vaikus, nes kiekviena motina žino, kad kiekvienas jų turi savo motiną, kuri auklėdama juos dėjo pagrindus idant ant jų atsiremtų visas būsimo žmogaus gyvenimas, jos vaiko, o kartu ir žmonijos laimė.

E. Čekienė

Mums rašo

VILNIUS MŪSŲ.
LIETUVA RUSŲ

Visada perskaitau p. V. Meškausko straipsnius Dirvoje. Dirvos numerioje 16 "Lietuviai ir Lenkai V. Meškauskas tvirtina, kad sovietams grąžinus Vilnių Lietuvai, populiariausias to laiko posakis buvęs — "Vilnius

Kam rašyti, jei negalima rašyti tiesos?

Aurelija Balašaitienė

Gyvenime jau taip natūraliai susidėsto, kad vienos idėjos bei darbo jungiama asmenų grupė, kilus konfliktui ar reikalui savuosius ginti, glaudžiasi vienan būrin, kad kolega ar bendradarbis būtų apgintas nuo nereikalingų puolimų. Visi, kurie viešajame gyvenime vienaip ar kitaip reiškiasi, savaime susilaukia kritikos, puolimų bei įvairiaspalvių komentarų. Ir žurnalistus skaitytojai seka, interpretuoja, puola, gina ir visokeriopai komentuoja. Tai demokratiškos gyvenimo tvarkos privilegija ir kiekvieno laisvame pasaulyje gyvenančio asmens neginčijama teisė. Tačiau šalia to dar egzistuoja lojalumo ir tiesos pajautimo elementai, kurie yra būtini gyvenimo harmonijos palaikymui ir žmogiškosios dvasios kilnumo užtikrinimui. Viešose laikraščių redaktoriams laiškų tribūnose pasisako eiliniai visuomenės nariai, reaguodami į kurį nors spaudoj pasirodžiusį straipsnį. Ne kartą tos nuomonės yra ryškiai skirtingos, kritiškos ar užgirančios. Tačiau retai tepasitaiko, kad laikraštininkas laikraštininkui primestų kaltinimus, kurie neigiamai ir tendencingai interpretuoja straipsnio mintį ir esmę, "per medžius nematant miško".

Š. m. Draugo balandžio mėn. 81 dienos numerioje VI. R. Dviejų Horizontų skiltyje kaltina mane, kad aš mokanti kunigus, aprašydama išpūdžius savo straipsnyje Dirvoje apie Clevelande įvykusią Kaziuko mugę. Mano straipsnyje niekur nebuvo paminėta gerb. kun. G. Kijausko pavardė. Kaip gi VI. R., gyvendamas ne Clevelande, žinojo, kas tą dieną sakė pamokslą? Jei aš savo straipsnyje pareiškiau pasigedimą kai kurių pamoksle minčių, tai dar nereikia, kad aš esu pasirengusi "mokyti". Taip pat, mano straipsnyje niekur nėra interpretuojamas gerb. klebono patriotizmas. Apgailėstauju, kad mano straipsnio neskaite, tokiais teigimais bus suklaidinti, o man, kaip spaudos darbuotojai, yra daroma didelė skriauda.

Nemanau, kad man reikia aiškinti, ko mes einame į bažnyčią. Visais laikais pamokslai mūsų gyvenime užėmė svarbią pamaldose vie-

lą. Argi Vasario 16-osios proga mūsų bažnyčiose nėra sakomi patriotinio turinio pamokslai? Ar ne tiesa, kad visi suvažiavimai, konferencijos, minėjimai, kuriuos pradėdame pamaldomis, yra minimi pamoksluose? Ar ir Kaziuko mugės dalyviai, skautiškasis jaunimas, į bažnyčią nuvestas rikiuotėje, negalėjo tikėtis bent keletos žodžių savo jaunatviškai dvasiai? Pagaliau ne tame svarbu, kad pamokslas buvo vieno ar kitokio turinio, bet tai, kad minčių ar pageidavimų reiškinys, kaip jis būtų klaidingas, yra mūsų laisvoje spaudoje smerktinas reiškinys! Sąžiningas laikraštininkas rašo tai, ką mato, ką girdi ir ką pats išgyvena. Mugės vaišių metu pamokslas buvo diskutuojamas ir skautų, ir ne skautų ir to aš ignoruoti negalėjau. Gi sensacinga VI. R. straipsnio antraštė "Laikraštininkė moko kunigus" (kodėl dar ir daugiskaitoje?), iškraipanti mano straipsnio pagrindinę mintį, sąmoningai klaidina skaitytojus ir iš "šiaudo skaldo vežimą". Mano pageidavimai nebūtinai turi būti patenkinami, bet aš turiu teisę juos pareikšti, tuo nenusikalstama.

Kaziuko mugės pozityvūs elementai kolegų VI. R. praėjo nepastebėti. Ir jo tvirtinimas, kad pamokslų metu neturi būti "garbina" kuri organizacija ar veikėjai", neatitinka gyvenimo tikrovei, nes yra netiesa, kad pamokslai išskirtinai yra šv. Rašto aiškinimai Politinėmis ir gyvenimiškomis temomis kalba ir eiliniai pamokslininkai, ir pat popiežius.

Iš kitos pusės, pakalbėkime apie pačią Kaziuko mugių tradiciją. Tiesa, kad Vilniuje Kaziuko mugės buvo kermošiai, turgūs, pasižmonėjimai. Tačiau ar ne tiesa, kad visuomenė ir laikas kuria tradicijas, kurios įgauta tam tikrą atspalvį, nutolusį nuo originalaus įvykio? Laisvajame pasaulyje atsikūrusi skautija, ieškodama pačių praktiškiausių metodų lietuviškos skautybės dvasios palaikymui, Kaziuko mugę jau atkūrė ne originalioje "kermošiaus" formoje, bet ją padarė lietuviškosios skautybės manifestacijos diena, kurioje iškeliami visi trys skautybės esminiai elementai: a) religinis (Dievui), taigi, mugė pradėdama pamaldomis, b) patriotinis (Tėvynei), mugei teikiant mūsų amžinosios sostinės ir lietuviškumo atspalvį, ir c) kilnūs krikščioniškas (artimui), jaunimui sudarant progą patarnauti, dirbti, šeiminkauti. Subūrus mū-

sų sunkiai nutautėjimui beatsilaikantį jaunimą, negalima himno giedojimą bažnyčioje vadinti himno išniekinimu. Amerikiečiai himnu pradeda beisbolo žaidynes ir visus sportinius įvykius. Argi jie niekina savo himną? Mes himną giedame po eilinių susirinkimų prirūkytose salėse. Kodėl gi bažnyčioje himno giedojimas būtų to himno išniekinimas? Per paskutinį Vasario 16-osios minėjimą himnas buvo giedamas net tris kartus.

Nuomonių skirtumai yra gerbtinas dalykas laisvoje spaudoje. Taipogi hipokrizės naikinimas turėtų būti vienu iš pagrindinių mūsų spaudos darbuotojų uždavinių. VI. R. savo nuomonę reiškia, ją remdamas straipsnyje neminėtais faktais, pats gi vietoje nebuvęs. Žurnalizmas privalo remtis gyvenimo tikrove ir paties žurnalisto išgyvenimu bei žiniomis.

Tame pačiame straipsnyje man yra primetama, kad aš "sugestijonuoju skaitytojams savo išvadą". Visai teisingai. Aš po visais savo straipsniais pasirašau ir juose laisvai rašau savo išvadą, kurias skaitytojai gali priimti ar atmesti, kaip tai yra didžiojoje laisvo pasaulio spaudoje. Tačiau toli gražu aš to nelaikau nusikaltimu, o tik laisvos spaudos esmine privilegija. Vargas laisvai spaudai, kad joje nebebus galima pareikšti savo išvadų. Gi iš kitos pusės kyla noras trauktis iš spaudos darbo, kada ir plunksnos bičiuliai nepripažįsta teisės savaip interpretuoti dienos įvykius ar pareikšti viešai pageidavimus, kuriuose atsisipindi ne mano vienos, bet didelės daugumos nuomonės, reiškiamos privačiai prie "kavučių". Iš viso turiu pareikšti savo nusistebėjimą, kad esu tokia populiari, jog ir eilinis vietinės Kaziuko mugės aprašymas susilaukė tokio iškilaus žurnalisto komentarų ir dėmesio. Ar visi mugių aprašymai yra taip kruopščiai sekami? Jei ne, tai kodėl? O gal reikia likti prie trafaretinio šabalo, aprašant viską kaip "aukštame lygyje", "nepaprastai pavykusi", ir t.t. Kam gi tada iš viso rašyti?

Skaitykit ir platinkit
D I R V AWANTED
OWNER OPERATOR

Originating out of Rhode Island, to New York, New Jersey with return loads to Points in Conn., Rhode Island & Mass. Permanent lease. To pull company trailers.

Call 401-231-1100

Ask for George

(12-18)

Atsiliepiamas į Jono Stelmoko laišką

Kada prasidėjo Lietuvos valstybės era?

Kovo 26 dienos Dirvoje, skaitytojas Jonas Stelmokas iš Lansdowne, laiškų Dirvai skiltyje, iškelia Lietuvos Metraščio pirmame skyriuje aprašomą lietuviškos "romėnų kilmės" klausimą. Kaip žinoma, Lietuvos Metraštis prasideda su didikų Palemono, Prospero Cezarino, Dausprungo, Julijono ir Taurojo (kitur Hektoro) bėgimu iš Romos į Lietuvą.

Rašo Jonas Stelmokas: "kas man rūpi ir kas mano dėmesį atkreipė tai tas faktas, kad lietuvių kilmės teorijas puoselėtas šimtmečiais įvairių istorikų, mūsų istorikai atmeta kaip romantiškas pasakas".

Rastoje vakarų Europoje XIII-ame amžiuje surašytoje kronikoje, kronikos pasakojimas baigiasi su kai kurių mūsų didikų bėgimu iš Romos. Vakarų Europoje rasta kronika duoda šio įvykio tikslią datą, smulkiai aprašo bėgimo priežastis, bet neduoda didikų vardų ir toje vietoje sustoja.

Tuo tarpu Lietuvos Metraščio patikimiausias tekstas, Bychovco kronika, neturi pradžios, prasideda nuo pusės sakinio, nemini bėgimo datos, bet duoda didikų vardus ir kelionės maršruto aprašymą.

Rašydama knygą, kurioje randasi vakarų Europoje rastos kronikos vertimas ir mano komentarai, šiam klausimui skyriau 14 rankraščio puslapių (knygą ruošiasi leisti Devenų Kultūros Fondas). Rūpėjo išnagrinėti, ant kiek paskutinis rastos kronikos skyrius dengė Lietuvos Metraščio pradžią, ir ar abu bėgimai iš Romos buvo vienas ir tas pats įvykis.

Rasta kronika, kuri aprašo baltų tautų istoriją, nurodo, kad bėgimas iš Romos įvykęs po to, kai bado pasėkoje dalis baltų didikų ir kariuomenės, išėję iš rytinių baltų žemių, keliavo Italijos plėsti. Po pavykusio žygio, jie įsitaisė Italijoje, ten išbuvo keliasdešimtį metų, bet vėliau buvo sumušti bei priversti skubiai bėgti namo. Yra duodamos tikslios visų šių įvykių datos.

Jei Lietuvos Metraštis aprašo tą patį bėgimą, tai kiekvienas metraščio žodis regimai sutampa su bendra, tiksliai tuo metu buvusia, Europos politine padėtimi. Lietuvos Metraštyje aprašytas bėgimo kelias eina ne tradicinių baltų karo maršrutu namo pro Panoniją, Juodąją jūrą ir upėmis į šiaurę, o suka laivais iš Ve-

necijos aplink vakarų Europą iki Nemuno žiočių. Pagal Lietuvos Metrašti, plaukimo metu buvo aplenkti įvairūs kraštai, kuriuos metraštis išvardina.

Jei pritaikome vakarų Europos kronikoje nurodytą bėgimo iš Romos datą, pastebėsime, kad tiksliai tuo metu, anksčiau buvęs atviras Juodosios jūros kelias baltams buvo pasidarys nedraugiškas. Vakarinis ir pietinis krantas neseniai buvo papuolę į baltams priešiško pulkų rankas, o šiauriniame krante siautė mongolai. Nemažiau įdomiai sutampa aplentų vakaruose valstybių vardai. Dešimtį metų anksčiau, tose valstybėse gyvenančios gentys buvo baltų sąjungininkai, bet plaukimo metu — jos jau 8 metai kariavo su vakariniiais baltais.

Svarbus yra Lietuvos Metraščio atžymėjimas, kad bėgliai buvo "viską pasiėmę". Bėgliai, nors įveikti, vežėsi per keliasdešimtį metų dasigyventą turtą, ir todėl maršrutas namo buvo toks ilgas ir nepatogus — saugumo bei grobio išlaikymo tikslais.

Nemažiau teisingas yra Lietuvos Metraščio nurodymas, kad po bėgimo iš Romos užsimezgė Lietuvos valstybės pradai. Rasta kronika, iš savo pusės, rašo, kad su bėgimu iš Romos pasibaigė buvusi baltų imperija. Išnagrinėjus rastoje kronikoje duodamą baltų imperijos vaizdą, pastebėjau, kad bėgimo iš Romos, vyriausio karo vado valdžia svyravo tarp prūsų ir baltgudžių bei kitų periferinių baltų tautų. Atrodo, kad Lietuva ir Latvija per visą tą laiką buvo baltų imperijos "rezervatai", neliečiamos šventos gimtinės žemės, kaip pats jų vardas "šventa tėvynė" (Lietėva ir Liela-tėvija) nurodo. Ši "šventos žemės" vardą jau teisingai buvo atžymėjęs Simanas Daukantas: "gintarų žiame gilioje jau senovėje vadusis szventa; kaipgi Graikų žodžiai: Abalus, Bazileja, Oserikta ženklina szventa" (S. D. "Lietuvos Istorija").

Šventųjų, didžiųjų, ar tiksliau "lielių" tautos tėvynių pareiga buvo saugoti nuolatinių baltų lizdą bėgimo ar nelaimės atvejams, auginti žmones užsienio karams ir kolonizacijai, bet nesivelti tiesioginiai į karą. Tradicinės karo žemės buvo Prūsija, Baltgudija ir Rytų Galindai — jokių būdu ne Lietuva.

Lietuva stoji į karą ir Lietuvos valstybė atsirado tik tuomet, kai nuolatinių milžiniškų karo žygių pasėkoje išsekusias rytinių galindų, prūsų ir baltgudžių žemes infiltravo slavai. Tuomet buvęs "šventasis rezervatas" liko vienintelė svetimųjų nepaliesta žemė, ir tik tuomet karinę imperijos valdžią paėmė pirma žemaičių, vėliau kitų Lietuvos sričių kunigaikščiai, iškovodami sau Didžiojo Kunigaikščio, t. y. vyriausio karo vado, titulą. Minėtų įvykių eiga užsimezgė bėgimo iš Romos metu, ir todėl vakarų kronika yra visai teisi, kai ji sako, kad tuo metu pasibaigė baltų imperijos laikai, o Lietuvos Metraštis teigia, kad tuo metu prasidėjo Lietuvos valstybės era.

Grįžtant prie Dirvoje atspausdinto laiško, norėčiau dar pacituoti Jono Stelmoko užklausimą: "Atrodo, kad modernios Lietuvos istorikų studijos yra pačios tikriausios lietuvių kilmės nustatyme, nes yra pagrįstos moksliniais metodais. Ar tie metodai bus priimti ateities mokslininkų, sunku yra šiandien pasakyti".

Man išrodo, kad lietuvių kilmės nustatyme daug kas šiuo metu yra rimta ir greičiausiai teisinga, nors dar ne viskas yra pilnai išaiškinta, kaip pav. pilnas kurganų kultūros invazijos — ar invazijų? — į Pabaltijį vaizdas ir ten buvusio prekurganiško substrato kalbinės bei kultūrinės įtakos atpažinimas. Tačiau kas liečia baltų istoriją, prisibijau, kad ateityje teks daug ką iš dabartinių darbų atvesti, ne dėl tiesioginių ty-

riamo klausimo klaidų, o dėl globalinės perspektyvos stokos tyrinant pasirinktą temą. Paskutiniųjų kelių dešimtmečių bėgyje baltai istorikai nepajėgė atsispirti patogiai ir profesiniai saugiai specializacijos madai; yra specializuojamasi viename ar kitame laikotarpyje ar net viename to laikotarpio klausime. Tas būtų vertiniga kitokiose apylostose, tačiau mūsų atveju, specializacija sudaro negausių pajėgų eikvojimą neesminiams reikalams.

Specializacijos išvadoje mūsų istorikų darbai panėsi į žemės grėžimus gilyn su atskirais gražtais: grėžia čia skylę, grėžia ten, didelis laukas pasidaro pilnas atskirų skylių, o bendro vaizdo, kur ejo kadaise ilgas tautos kelias per tą lauką — kaip nėra, taip nėra.

Seni ir naujesni pasakojimai apie tą bendrą tautos kelią, kuriuo jau yra einama pilnus keturius tūkstančius metų, vėlgi galima sulyginti su kadaise Lietuvos gimnazijose madingu "telefonu" žaidimu. Susėda eilė žaidėjų, pirmasis sugalvoja žodį ar sakinį, jį šnabžda kaimynui, tas pašnabždom žodį siunčia toliau, ir taip iki paskutinio, kuris jau garsiai atkartoja ką jis išgirdęs. Tuomet pirmutinis atkartoja ką jis buvo pasakęs ir paaiškėja, kad tarp pirmo posakio ir paskutiniojo nebėra nieko panašaus. Pradedama ieškoti "nusi-kaltelio", žodis paeiliui jau garsiai yra sakomas atbu-

lai, iki paaiškėja, kas jį pa-keitė.

Mano manymu, mūsų istorijos žodžių kitimas dalinai prasidėjo XVI-ame amžiuje, bet didžioji deformacija įvyko kažkur tarp Simano Daukanto ir šapokos laikų. Prof. Cadzow vertin-go raštų saugojimo dėka, neseniai gavau Simano Daukanto Lietuvos Istorijos xeroxus iš Kento bibliotekos. Mane nustebino faktas, kad Simanas Daukantas, kaip ir kiti istorikai prieš jį, stovėjo daug arčiau mano rastos kronikos teksto, negu vėlesni mūsų istorijos specialistai.

Nuoširdžiai dėkoju nepažįstamam Jonui Stelmokui, kad jis šį klausimą Dirvoje iškėlė ir davė man progos kiek plačiau jį pagvildinti.

Su pagarba,

Jūratė Statkutė deRosales

P. S. J. Stelmoko mini-mas vadinamasis "indoeuropietiškas" bendras klotas tarp baltų ir romiečių yra atskira, žymiai ankstyvesnių įvykių už bėgimą iš Romos tema. Rasta kronika kiek pakeičia lygšiolinę indoeuropietiško arealo sampratą, bet tai jau yra kita, nepaprastai plačios apimties, istorinė bei kalbinė tema.

OPPORTUNITY FOR CHIEF ENGINEER

to work and live in a small Congenial Company & Community. CHIEF ENGINEER with A. S. M. E. background. Exp. in pressure boilers & structural steel. Must be able to relocate. Salary neg. Send resume to Willinger Construction Service, Inc., P. O. Box 767, Helena, Ark. 72342. (13-19)

CORE DEPT. FOREMEN

gray iron foundry is in need of 2 Core Dept. Foremen immediately. Must have strong supervisory experience. Must have shell & isocure experience and be mechanically inclined. Send resume & salary requirements to:

L. HOUSHOLDER

NEWNAM FOUNDRY DIVISION

200 W. Ohio St.

Kendallville, In 46755

Equal Opportunity Employer, M-F-H-V

AMBER TRAVEL SERVICE

GREITAS IR ASMENIŠKAS PATARNAVIMAS

Tvarkome keliones (pavienim asmenim ir grupėm) po Ameriką ir į užsienį —

LĖKTUVU - LAIVU - TRAUKINIŲ - AUTOBUSU

Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway
Palos Heights, Illinois 60463

Vida Kriaučiūnaitė-Jonušienė
Savininkė

Tel. 312-448-7420
312-785-9393

DR. DOVAS ZAUNIUS (60)

Dr. Albertas Gerutis

Sidzikauskas ir Roemeris apie Haagos sprendimą

Pasak ministro, šis sprendimas labai prablaivė pritvinkusią atmosferą. Šiandien galime džiaugtis, nes pašalintas tas rimtas pavojus, kuris, nelaimėjus bylos, grėsė mūsų teritorijos integralumui". (Cituoja pagal "Rytą" 1932. VII. 16).

Tame pat pranešime Valstybės Teatre V. Sidzikauskas plačiai atpasakojo pačią bylą, argumentus, kuriais operavo mūsų reikalų gynėjai, ir patį teismo sprendimą. "Teko įrodyti, kad mūsų politika remiasi statutu ir kad statuto neaiškumus negalima aiškinti Lietuvos teisių siaurinio prasme. Teismas pagrindiniuose klausimuose pripažino mūsų teises. Gubernatorius gali atšaukti direktorijos pirmininką ir, paskirdamas naują, neprivalo tartis su seimelio partijomis. Boettcherio atšaukimas teisėtas ir dabartinė padėtis teisėta".

Pranešimo pabaigoje pastebėta: "Kalbėtojas baigus savo pranešimus, orkestras sugrojo tautos himną. Po to dar ilgai aidėjo griausmingi valio". Pranešimai buvo transliuoti per radiją.

Rugpiūčio 17 d. Klaipėdoje įvyko gausus susirinkimas. Užsienių reikalų ministras Dr. Zaunius ir Lietuvos pasiuntinys Londone Sidzikauskas kelių tūkstančių žmonių miniai padarė pranešimus apie Klaipėdos bylą Haagos tribunole. Praanešime pastebėta, kad, "susirinkimui pasibaigus, jo dalyviai dr. Zaunių, p. Sidzikauską ir p. Merkį iš salės išnešė ant rankų ir palydėjo, garsiai šaukdami valio" (Vilniaus Rytas, 1932. VIII. 24).

Haagos byla reiškė Dr. Zauniui ir Sidzikauskui jų tarnybinės karjeros apogėjų. Zaunius kaip užsienių politikos vadovas prisiėmė didelę atsakomybę, sąmoningai leisdamas bylai, susijusiai su Klaipėdos krašto direktorijos pirmininko Boettcherio atstatymu iš pareigų, rutuliotis iki Haagos teismo. Jis dar tada, kai byla nagrinėta Tautų Sąjungos taryboje, operavo svariais argumentais, kurių nepajėgė sumenkinti pikti Berlyno atstovų puolimai. Kai byla susinarpliojo dėl Eduardo Simaičio paskyrimo krašto direktorijos pirmininku ir kai buvo paleistas seimelis, kilo nuomonių skirtumų su Klaipėdos konvenciją pasirašiusiomis keturiomis didžiosiomis valstybėmis. Lietuvos vyriausybė betgi nepabūgo eiti į aukščiausią beapeliacinį pasaulio teismą, įsitikinusi, kad teisė yra jos pusėje.

Pati byla buvo nepaprastai sudėtinga, jos išdavos toli gražu nebuvo aiškios. V. Sidzikauskas savo "Diplomatijos paraštėje" ("Dirva", 1978. II. 16) rašė, kad teisių profesorius A. Mandelstamas, dažnas Lietuvos vyriausybės patarėjas tarptautinės teisės klausimais, "ši kartą vykti į Haagą atsisakė", nes, matomai, buvęs įsitikinęs, kad "šios bylos Haagos Tribunole laimėti Lietuva neturi šansų".

Mūsų užsienių reikalų ministerija vėl sugebėjo sutelkti teisės žinovų štabą, kuris iš gausybės šaltinių atrinko tuos argumentus, kurie galėjo būti naudingi bylai ir kurie papildė samprotavimus, kuriais užsienių reikalų ministras Dr. Zaunius jau operavo Tautų Sąjungos taryboje, sėkmingai atrėmęs Berlyno diplomatų atakas.

V. Sidzikauskui tenka didelis nuopelnas, kad jis antrą kartą sutiko vykti į Haagą ir ėmėsi ginti painios "Klaipėdos Krašto Statuto aiškinimo bylos", kaip ji oficiališkai vadinosi. Jau sėkmingai apgynusiam Haagoje bylą dėl geležinkelių susisiekimo per demarkacijos liniją, kitais žodžiais tariant, ginče su Lenkija dėl Vilniaus, Sidzikauskui, tuo metu ėjusiam pasiuntinio pareigas Londone, tarytum savaime turėjo atitekti naujas sunkus pavedimas. Bet kaip iš patikimų šaltinių patyriau, jis dėl tam tikrų priežasčių ne tuojau pat ėmėsi tos misijos. Kai kitų diplomatų nebuvo, kurie būtų sutikę

ar sugebėję imtis šio uždavinio, vienu metu Dr. Zaunius pats buvo besiryžtas teisme ginti Lietuvos interesus, prieš tai atsisakęs užsienių reikalų ministro pareigų. Bet jam vis dėlto pavyko prikalbinti Sidzikauską. Pasiuntinys "Dirvoje" patvirtina, kad iš pradžių gynėju Haagoje buvęs numatytas Petras Klimas, atstovas Paryžiuje, bet paskum iš ministrų kabineto gavęs telegramą, kuria prašytas apsiimti ginti bylą Haagoje. Autorius pastebi, kad buvęs nuomonės, jog "neturįs teisės atsisakyti" ("Dirva", 1978. II. 9).

V. Sidzikauskas sugebėjo iš žinovų jam parūpintos gausios medžiagos panaudoti teismui kaip tik tuos "deimančiukus", kurie galėjo paveikti tribunole posėdžiavusius teisėjus.

Tiek Dr. Zaunius, tiek V. Sidzikauskas išgyveno tomis dienomis, kai Haagos teismas paskelbė savo sprendimą, asmeninį triumfą. Kur tik jie tuo metu viešai kalbėjo Lietuvoje, publika juos džiaugsmingai nešiojo ant rankų.

Baigiant reikia pastebėti, kad, šalia V. Sidzikausko, Haagos teisme Lietuvos vyriausybei atstovavo Kauno prisiekęs advokatas Jokūbas Robinzonas. Nors jis teisme viešai nekalbėjo ir pasiliko užkulisyje, bet tuo svaresnis buvo jo įnašas, kai reikėjo tinkamu laiku surasti tinkamus argumentus. Sidzikauskas "Dirvoje" (1978. II. 16) užsimena ir apie J. Robinzoną. Pasak autoriaus, Robinzonas "puikiai orientavosi visoj teisinėj literatūroj, ir kai atsirasdavo reikalas, nuvykdavo į Tribunolo biblioteką ir atsinešdavo reikalingas citatas ar tos srities autoritetų nuomones, kurias aš savo kalbose panaudodavau". Autorius "Diplomatijos paraštėje" apibūdina Robinzoną kaip "didelės erudicijos Kauno advokatą", kurio "vertingą įnašą" jis jaučiąs pareigą "šioj vietoj atžymėti".

55. Sidzikauskas ir Roemeris apie Haagos sprendimą

Haagos teismui 1932 m. rugpiūčio 11 d. paskelbus sprendimą vad. Boettcherio byloje, "Lietuvos Aido" bendradarbis tą pačią dieną turėjo pasikalbėjimą su pasiuntiniu V. Sidzikausku, gynusiu bylą teisme. Pasiuntinys, tarp kita, išsitarė:

"Pirmiausia ši Klaipėdos byla yra visai Lietuvai didžiausios juridinės ir politinės reikšmės. Šios bylos sprendimo visas juridines, politines, moralines pasekas bendram Lietuvos ir Klaipėdos krašto gyvenimui sunku ir apmatyti. Apskritai, šis sprendimas, kuris aukščiausio pasaulio teismo priimtas po ilgų ir nuodugnių daugelio savaičių svarstymų, reikalauja rimtų studijų visai jo reikšmei išaiškinti. Keliais žodžiais jį apibūdinti dar tą pačią jo paskelbimo dieną tiesiog neįmanoma. Todėl aš čia apsiribosiu tik bendromis linijomis.

Haagos teismo sprendimas yra platus Klaipėdos statuto komentaras. Vaizdžiai tariant, teismas šiuo sprendimu davė Lietuvai Klaipėdos statuto raktą.

Sprendimas nušvietė visą eilę Klaipėdos statuto neaiškumų. Kas ypatingai svarbu, jog šis teismo komentaras yra galutinas, kompetingas, autoritetingas ir kuriuo Lietuva galės visad remtis. Vykdyti šį sprendimą yra Lietuvos prievolė. Toliau sprendimas patvirtino Lietuvos suverenumą Klaipėdos krašte, tokį, koks jis turi būti, koks jis yra visam pasauliui suprantamas, koks jis buvo mūsų visad skelbiamas. Aš nenoriu kalbėti apie "laimėjimus": klausimas yra per daug rimtas, per daug didelis, kad jį galima būtų išsprauti į momento ribas. Haagos teismas autoritetingai pabrėžė, jog visoj Lietuvoj — Didžiojoje ir Mažojoje — tėra vienas suverenumas — Lietuvos suverenumas. Klaipėdos statutas nustato ir kartu apriboja

autonomiją, bet už jo ribų — Lietuvos konstitucijos principai. Tuo pačiu atmestos visos teorijos dėl visos Lietuvos ir Klaipėdos krašto režimų kažin kokio dvilipumo.

Sprendimas šia prasme nušvietė ilgiems metams bendrą Lietuvos ir Klaipėdos krašto gyvenimo kelią.

Net ir svetimos įtakos veikiamas klaipėdiečių elementas turės po šio sprendimo galutinai įsitikinti, jog Lietuvos ir Klaipėdos krašto likimo kelias yra vienas, jog jų ateitis — bendra.

Pasak teismo, Klaipėdos krašto gubernatorius turi teisės sekti Klaipėdos vykdomosios valdžios aktus tam, kad jie neperžengtų vietos valdžios kompetencijos, nebūtų priešingi 6 statuto straipsniui, Lietuvos tarptautiniams pasižadėjimams ir t.t. Gubernatoriaus teisė atšaukti Klaipėdos krašto direktorijos pirmininką yra priemonė bendriems Lietuvos valstybės interesams apsaugoti. Klaipėdos krašto gubernatorius turi teisę atšaukti direktorijos pirmininką akivaizdoj rimtų faktų, prieštaraujančių Klaipėdos statutui, galinčių užgauti Lietuvos suverenumą. Jis pats ir sprendžia dėl šių faktų rimtumo. Šias nuomones pareiškdamas, Haagos teismas patvirtino mūsų įsitikinimą, kurį mes gynėm Tautų Sąjungos taryboje, kurį mes įgyvendinome Klaipėdos krašte.

Žodžiu, Haagos teismas visu savo autoritetu patvirtino visą eilę mūsų gintų idėjų, kurios daugumoj yra bendro Lietuvos ir Klaipėdos krašto sugyvenimo principai.

Prieš Lietuvą visomis priemonėmis buvo vedama agitacija. Lietuva buvo perstatoma kaip kažin kokia Klaipėdos krašto engėja, vartojusi neteisėtas priemones. Prisiminkime tiksliai, kiek pikto šmeižto buvo pavartota prieš Lietuvą užsieniuose.

Juo mums dabar buvo maloniau išgirsti teismo žodį, visam pasauliui tartą, jog mūsų žygiai buvo teisingi.

Dėl 6 punkto teismas, laikydamasis nuomonės, jog 1932 m. kovo 22 d. seimelio paleidimas nebuvęs reguliarus, teikia tam faktui daugiau komentarinės reikšmės. Pareiškdamas, jog ateity gubernatorius galės paleisti seimelį, sutinkant direktorijai, gavusiai seimelio pasitikėjimą arba su juo bendradarbiavusiai, jis pabrėžia, kad seimelio paleidimas turi būti laikomas įvykiu ir kad naujas seimelis lojaliai egzistuoja.

— Pone Ministeri, iš visa ko matyti, jog šios bylos gynimas buvo labi sunkus?

— O, taip. Pasiimdamas tikrai sunkią pareigą būti Lietuvos vyriausybės agentu šioj byloj, aiškiai supratau, kokią didelę atsakomybę turiu prieš visą Lietuvą, juk Haagos teismo sprendimas yra galutinis, be jokių apeliacijų.

Numatydamas, kokios didžiausios reikšmės Klaipėdos byla turės ateičiai, žinojau taip pat ir visus šios bylos sunkumus. Maža Lietuva prieš Prancūziją, Italiją, Angliją, Japoniją... Yra apie ką pagalvoti. Tiesa, jų vyriausbių agentų linija buvo labai griežta, bent kai kurių. Aišku taip pat, koks turėjo būti vienos kaimyninės valstybės susidomėjimas šia byla. Kiek leido laikas, rimtai rengiausi prie šios bylos. Tartasi su tarptautinės teisės žinovais-profesoriais; ištisos disertacijos parašytos mūsų bylos klausimais. Pasakiau visą eilę kalbų Haagos teisme, stengdamasis sugriauti priešingus argumentus, gintamas mūsų teisę...

Taip, sunki tai buvo byla.

Noriu būtinai pabrėžti, jog esu įsitikinęs, kad susilaukti tokio sprendimo Klaipėdos byloj tegalima buvo Haagos teisme, kurio teisėjai sprendžia pagal savo sąžinę ir įsitikinimą, kur viešpatauja bešališkumo dvasia.

Apskritai turiu pasakyti, jog žinodamas, kad, koks bebūtų sprendimas, Lietuva jį lojaliai vykdys, visą laiką buvau persiėmęs pasiimtos atsakomybės dvasia".

"Lietuvos Aido" redakcijos atstovui savo pastabas dėl Haagos teismo sprendimo papasakojo taip pat prof. Mykolas Roemeris, Lietuvos teisėjas ad hoc Klaipėdos byloje. Profesorius nušvietė daugelį idomių bylos svarstymo aplinkybių, su kuriomis bus naudinga susipažinti skaitytojams:

(Bus daugiau)

Iš Lietuvos pagrindinio laikraščio 'Vytis' (1980)

Vilnius ir vilniečiai estų disidentų akimis

(2)

Mart Niklus

Nauji gyvenamieji rajonai — žirmūnai, Karoliniškės, Lazdynai ir kt. — yra įžymybė, sau lygios neturinti visoje Tarybų Sąjungoje (buvu kalbama, kad kartu su V. Čekausku Lazdynus projektavo keli architektai žydai, kurie po Valstybinės premijos suteikimo jiems 1974 m. nusprendė palikti TSRS). Susidaro įspūdis, kad gerai apdailintus, vykusius pastatus čia pastatė ne stebinti užsienio turistams (kurių Vilniuje ne daug), o vietinių gyventojų patogumui. Iš kitos pusės, ir senų sugriuvusių lūšnų, ir "negrų kvartalų" dar gana daug, ir atrodo, kad mūsų individualūs namai ir vasarnamiai gražesni, negu lietuvių (turbūt, pasireiškia estams būdingas individualizmas ir egocentrizmas). Daugelis gyventojų labiau vertina atnaujintus ir aprūpintus patogumais namus senamiestyje, negu "etažeres" naujuose rajonuose. Tačiau, kaip besivystytų statyba, aišku, kad architektūra ir taikomoji dailė pasiekusios Lietuvoje aukštą lygį, ir ne tik sostinėje. Rengiama daugybė šios srities parodų. Aplankiau architektūros muziejų, įkurtą senamiestyje, vienoje XVI-XVII a. bažnyčioje ir galutinai įsitikinau, kad lietuviai architektai ir projektuotojai neleidžia biurokratiškajai viršūnei paimti viršų — soc. peizažų su meduoliniais reljefais, odekolo buteliais, ir palmės šakomis aš, jei teisingai atsimenu, niekur nesutikau.

Bendrai paėmus, miesto gatvės švarios, gerai prižiūrimos. Pasitaiko, kad jos būna ir palaistomos. Vairuotoją estų labiausiai sudomina plačių magistralių, transporto mazgų, ir viadukų, kuriais juda begalinis mašinų srautas, daugybė. Naujuose rajonuose užtenka vietos ir judėjimui, ir stovėjimo aikštelėms, išmūryti požeminiai garažai, pagavota ir apie ateities perspektyvas. Senamiestyje ankšta, todėl iš vieno miesto galo į kitą galima nuvažiuoti autobusu (kartu su persėdimais) per valandą, kartais užtrunkama ir ilgiau. Helsinkyje, kur beveik tiek pat gyventojų, jau seniai, padedant Tarybų Sąjungai, statomas metro. Vilniuje kitokia visuomeninė santvarka, ir dėl to apie metro statybą, bent jau dabar, negali būti nė kalbos, pagrindinėmis visuomeninio transporto priemonėmis, kaip ir anksčiau, lieka autobusas ir troleibusas (tramvajų nėra). Ne-

žiūrint į transporto susigrūdimus, prastovėjimus, reikia atkreipti dėmesį į vairuotojų ir pėsčiųjų disciplinotumą, dėl to ir avarių skaičius, kaip dideliame mieste, yra palyginti mažas. Gatvėse krito į akis sunkvežimiai, užpildomi baloninėmis dujomis. Neaišku, ar tai byloja apie techninę revoliuciją, ar apie prasidedančią kuro krizę. Apie Stalino portretus, priklijuotus prie mašinų stiklų, bus atskira kalba.

Dauguma lietuvių yra mažesni ūgiu ir tamsesni, negu estai, jų veido bruožai malonūs, europietiškos manieros. Apsirengę gerai — moterų suknios visos pusilgės, ypač jaunoji gyventojų karta pergyvena džinsų (o turtingesni ir džinsinių kostiumų), medpadių, marškininių-laikraščių bumą. Pasidomėjau, iš kur gaunami tokie deficitiniai skudurai. Pasirodo, beveik visi turi užsieny giminių ir visi nuolankiai moka muitus, kurie pastaruoju metu pasiekė fantastinius dydžius. Veikia ir juodoji rinkas su jai būdingomis kainomis. Tačiau maždaug pusė marškininių tipo "Sunny boy" arba "Make Love, Not War", rankinių, medinių batų, kaip tvirtinama, padaroma čia, vietoje. Basų ir apiplyšusių hipių su palaidais iki pečių plaukais, laikai, matyt, jau praėjo. Daugelis nešioja petnešas. Jaunuoliai pripažįsta visų rūšių ūsus ir barzdas, dėl to, kam apatinėje veido dalyje pasirodo bent koks želmuo, nuoširdžiai jį augina. Nuo go kūno vilniečiai gėdijasi labiau, negu estai: maudymosi kostiumams jie sunaudoja kur kas daugiau medžiagos, negu mes, o šortais vasaros karštymety mūvi tik berniukai.

Gyventojų skaičius pastebimai auga (šiuo metu 3,3 milijonų žmonių, iš kurių 80,1% lietuvių). Gyventojų prieauglis net oficialiais duomenimis beveik du kartus didesnis, negu pas mus (Lietuvoje 1976 m. — 6,1%, Estijoje 3,1%).

Vilniečiai kalba tyliai ir elgiasi kukliai. Autobusas, parduotuvė ar kavinė gali būti pilni žmonių, bet jokio stumdymosi arba "rytų turgaus" nėra — visur mandagus elgesys ir aptarnavimas, keep smiling... Bendraujant su keliais žmonėmis, dažnai pasireiškia tikras pietietiškas temperamentas, kada svetimšaliui sunku ir žodelį įterpti. Girtuoklių ir besibūvojančių po švenčių linksmuolių mažiau, negu Estijoje, nusikalsta-

mumas gyventojų tarpe taip pat, matyt, mažesnis (oficialių duomenų gauti beveik neįmanoma). Estus akimirksniu atpažįsta pagal akcentą ir beiėgiškumą. Tuomet elgesyje pajuntamas ypatingas mandagumas, noras padėti, atvirumas. Pateiksiu keletą pavyzdžių.

Kartą pagrindinėje Vilniaus gatvėje (kuri įvairių valdovų garbei buvo vadinama įvairiai) kažkas atsitiko mano fotoaparatai. Jį sutaisyti buvau nusiųstas į viešbučio, skirto pirmiausia užsieniečiams, paslaugų biurą. Man ten atvyku paaiškėjo, kad foto meistro šiuo metu biure nėra, tačiau aš pats galėčiau sutaisyti aparatą, jei gaučiau tamsią patalpą. Ji man buvo parodyta, o kai susiruošiau išeiti, viešbučio tarnautojai (profesionalia uosle nustatę lankytojo tautybę) apibėrė mane margais reklaminių bukletais apie Vilnių, parašytais keliomis užsienio kalbomis. Buvau sujaudintas jų geraširdiškumo; jie taip pat buvo maloniai nustebinti, kai įrašiau į atsiliepimų knygą padėką ne rusų, o anglų kalba (kurį jie mokėjo).

Kadangi mano lietuvių kalbos žinios — nežiūrint į mano turimus vadovėlius, žodynus ir kontaktus su kalbos nešėjais — minimalios, apsiribojančios abėcėlinėmis tiesomis, keliais specialiais, norom nenorom bendrauti su vilniečiais teko "tarybinio esperanto" kalba. Tačiau buvo ir netikėtų išimčių. Pokalbiai prancūzų ir anglų kalbomis su dviem jaunuomis damomis, angliškai su vienu architektu — tikru savo miesto patriotu (jis nuodžiugino mane ir keliais komplimentais estiškai) suteikė bendravimui įvairumo ir sudarė galimybę toliau lavintis. Vienaime laikraščių kioske paprašius vokiškos brošiūros apie Vilniaus universiteto jubiliejų, pardavėja atsakė man vokiškai. Geležinkelio stoties laikraštininkė šiek tiek mokėjo estiškai. O Valakampių plažėje įvyko anekdotui prilygstanti istorija.

Vienos aukštųjų sostinės mokyklų studentai išlaikė eilinį egzaminą ir nusprendė atžymėti šį įvykį Neries pakrantėje. Susirinko, tikriausiai, pusė kurso — lieknų, atletiško sudėjimo jaunuoliai. Bet, kadangi studentų piniginės niekur nebūna išsipūtusios, nuotaiką pakelti galėjo tik alus. Alų pirkto čia pat esančiame kioske (bendrai, gaivinančiųjų gėrimų pardavimas

Lietuvoje yra geriau sutvarkytas, negu, sakysim, Tartu, ir "Pepsi-kola" etiketėse dar neperėjo į kirilicą, kaip pas mus, Estijoje). Alus buvo bent dviejų rūšių. Kad maloniau būtų gerti, butelius sumerkė į upę. Deginosi, maudėsi, žaidė kamuoliu ir bendrai elgėsi taip, kaip dera tokioje vietoje ir tokiam amžiuje. Plažėje buvo gausybė žmonių, ir aš įsitaisiau už kelių metrų nuo studentų. Vienas jų, jau gerokai įkaušęs, pradėjo traukti serenadas kaimynėms, o pavairinimui nusprendė, laikydamas butelį rankoje padeklamuoti kažką angliškai. Mane prajuokino tokia anglų kalba su alaus priedu, ir, pajutęs profesinį susidomėjimą šiuo besidarkančiu apolonu, pasakiau jam ta pačia kalba, kad jis nepiltų į save alaus tokiais dideliais kiekiais, nes tai pavojinga sveikatai. Studentai sukluso. Išklauzinėjo mane, kas esu ir iš kur. Prisistačiau kaip "PLAYBOY" korespondentas, kuriam reikėtų jo nuotraukos minėtam žurnalui. Po to sekė juokas ir daugybė sąmojų (matyt, jie jau žinojo, koks tai žurnalas). Iš pradžių studentai pati-

kėjo, kad aš — iš toli atvykęs užsienietis "Aukšburnis" aiškino baigęs specmokyklą su sustiprintu anglų kalbos dėstymu, todėl jo žinios, lyginant su kitais, šioje srityje yra geresnės.

Pagaliau prisipažinau, kas esąs, ir mes, palaikydami visuomenės interesus, perėjome prie taikos ir draugystės kalbos. Siūlė ir man paragauti, kas slepiasi už "Tauro" ir "Sostinės alaus" etiketėlių, teiravosi, ar žinau, kas buvo ROMAS KALANTA, kvietė sekančią dieną praleisti kartu su jais prie žalių jų ežerų, netoli Vilniaus. Suabejojau, ar bus jiems maloni tokio senio draugija, ar nesutrukdysiu jų užsiėmimams. O ne — iki sekančio egzaminu dar daug laiko! Leidomės į kelionę. Tai buvo iš tiesų nepakartojamai graži vieta, tarytum sutverta maudymuisi ir irstymuisi valtimis. Pasinaudoję puikiu oru, mes su vienu studentu aplankėm dar ir Trakus. Dabar gaunu iš jų laiškus. Labai norėčiau kad jie galėtų aplankyti Estiją — daugelis čia dar nė karto nebuvo.

(Bus daugiau)

Puikiausius kailius
Chicagoje rasite pas vienintelį
lietuvių kailininką
Normaną Buršteiną

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

EXPERIENCED MACHINE OPERATORS

- Cheshire & Kirk Rudy Labelers
- Phillipsburg & Pitney Bowles Inserters
- Baum Folder

Top wages. Northwest Dallas location.

Call Barbara:

214-358-4493

Equal Opportunity Employer

(14-18)

Mėnulio užtemimas Chicagoje

Mečys Valiukėnas

Galima tarti, kad balandžio 11, 12 d. d. Chicagoje, Jaunimo Centro didžiojoje salėje Antano Gustaičio 4 veiksmų tragikomedijos "Mėnulio užtemimas" spektakliai buvo neeiliniai savo lygiu su daugeliu kitų anksčiau matytų. Šiose eilutėse teikiamas antrojo spektaklio aprašas nesiekia jį profesionaliai vertinti, o tik nori perduoti eilinio žiūrovo įspūdžius.

Gerokai dar prieš pirmąjį, autorius Antanas Gustaitis, mūsų pažįstamas kaip humoro, sarkazmo poetas, pareiškė, esą "Mėnulio užtemimas" yra skirtas tik mūsų dar neužtemusiems talentingiems išeivijos teat-

ralams ir veikalo įkūnytojams scenoje... ir garbingo amžiaus sulaukusiam "Margučiu".

Ir tikrai, spektaklį žiūrėjus, aišku Antano Gustaičio žodžiai buvo realus "neužtemusių teatralų" įvertinimas, o gal ir paskata jiems. "Mėnulio užtemimuose" jie reiškėsi savo sugebėjimais pasigerėtinai, o drauge darniomis visų pastangomis davė chigagiečiai publikai gražius du spektaklius, malonią atgaivą. Režisoriaus ir programos terminu "muzikos pritaikytojas" Darius Lapinskas, šį kartą pasireiškė daugiau klasiku, negu novatoriumi, aktoriai Jonas Kelečius, Laima Lapins-

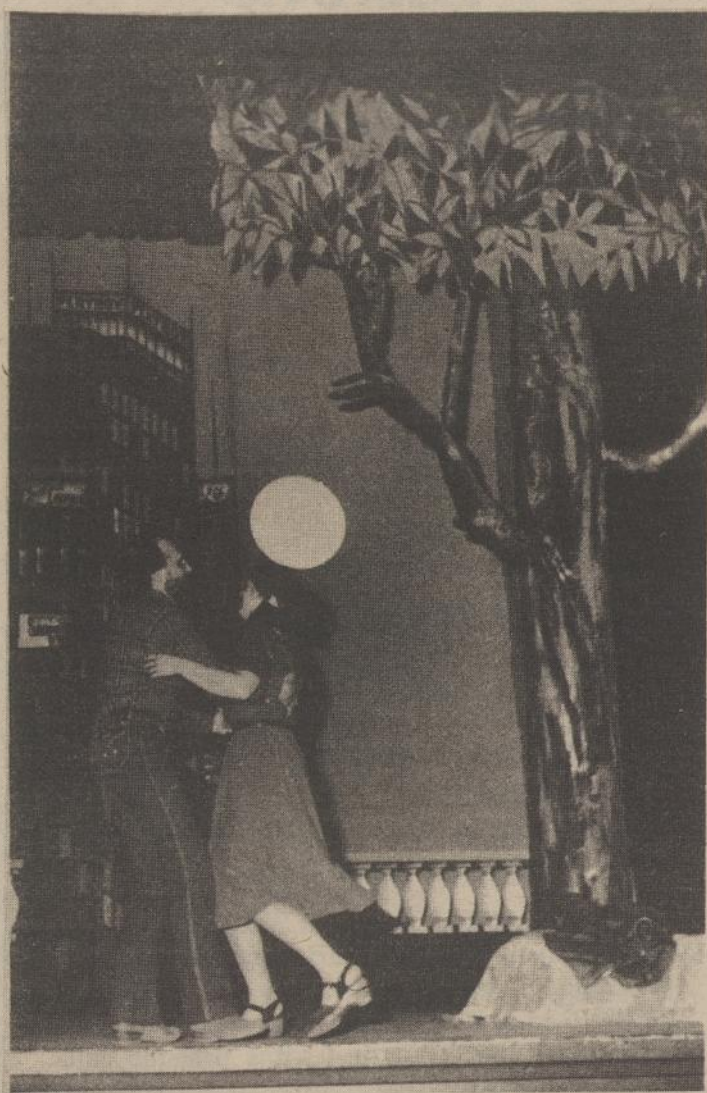

Pasibaigus "Mėnulio užtemimui". Iš kairės J. Kelečius, L. Rastenytė-Lapinskienė, veikalo autorius A. Gustaitis, B. Prapuolenis, choreografė V. Karosaitė, rež. D. Lapinskas, A. Lapinskas, R. Stukaitė, A. Viktora ir kiti. P. Malėtos nuotr.

kienė, Bernardas Prapuolenis, o taip pat jaunučiai — smuikininkas Aras Lapinskas ir Daiva Viktoraitė, toliau choreografė Violeta Karosaitė, išskirtinai išradingas dekoratorius, kaip ir aktorius, Jonas Kelečius ir visi-os kiti, tiek "naujosios generacijos jaunimas", tiek Violetos Karosaitės Crestwood studio of dance auklėtiniai, buvo savo vietose ir reikiamoj aukštumoj.

Nuvokių, kad nevisi "Mėnulio užtemimą" mačiusieji, o jų buvo per abu spektakliu pilnutėlė salė ir balkonai, išėjo iš salės tokia mintimi, kaip šios apybraižos autorius. Pavyzdžiui, mano kaimynas, stumdamas kėdę, ant kurios sėdėjo, bumtelėjo — mišrainė! Sutinku, mišrainė, bet ne pats spektaklis, jojo slinktis, o dažno mūsų žmogaus gyvenimas! Ne vienos linijos tiesumu einas žmogaus gyvenimas, jo charakterio lūžiai, kaita ir posūkiai...

Antanas Gustaitis "Mėnulio užtemimą" vadina tragikomedija ir tai supranta, nes jo pastatyme yra daug minties, nelauktų situacijų, taigi ir tragikos ir komedijos. Jei persikelsim

Akimirka iš "Mėnulio užtemimo" I-ojo veiksmo. Šoka B. Prapuolenis ir L. Rastenytė-Lapinskienė. P. Malėtos nuotr.

Aktoriai Jonas ir Laima Rastenytė-Lapinskienė, "Mėnulio užtemimo" II-rame veiksmo. Petro Malėtos nuotr.

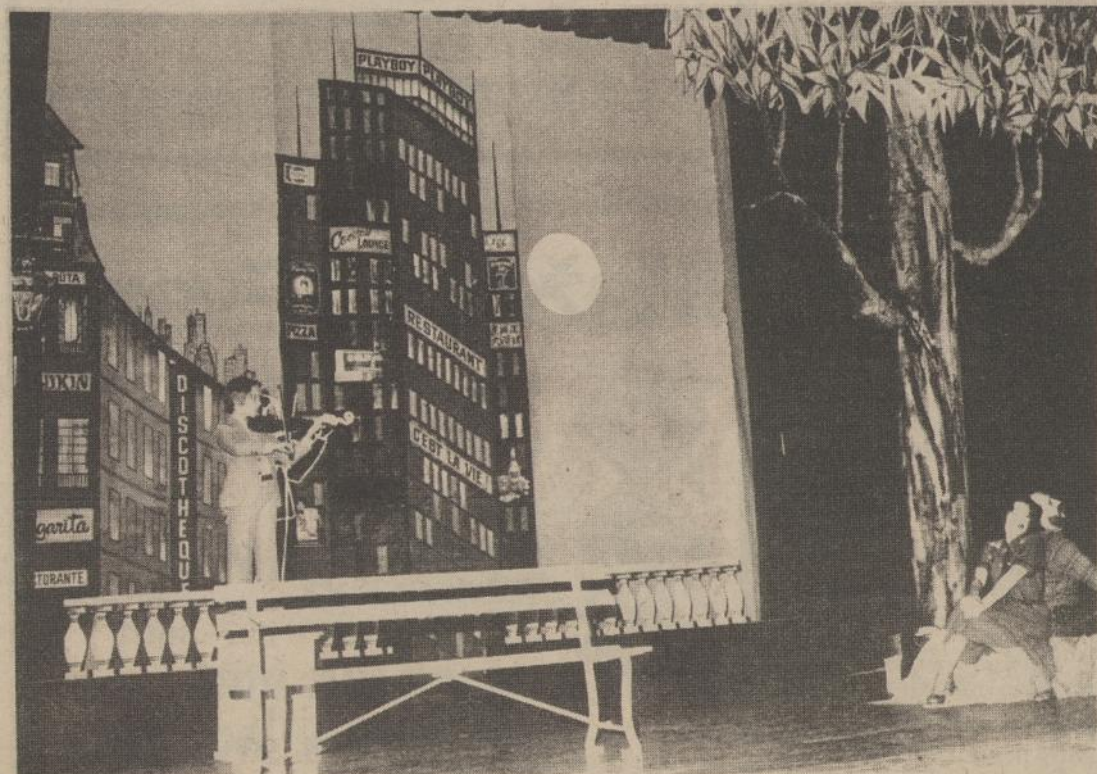
Choreografė Violeta Karosaitė ir jos šokėjos besiruošiant "Mėnulio užtemimui". Petro Malėtos nuotr.

iš "mėnulio užtemimo" salės į dienos slinktį gyvenime, tai argi nepamatysim mūsų artumoje panašių pedagogų, genialumu sergančių jaunų menininkų ir pan. tipų, charakterių? Drįstu spėti savo kaimyno, pavadinusio spektaklį mišraine, tolesnę mintį. Atomazgoje neišryškėjo kas yra kas? Juk taip buvome pripratę klotimuose, o ir Petro Vaičiūno dramų spektakliuose...

Ar tas neišryškinimas yra autoriaus silpnybė? Manau, kad ne, o tik žiūrovui teikiama teisė vystyti mintį toliau... Pavyzdžiui, klausimas, ar Romualdas Vaivaras (Jonas Kelečius) "gerokai senstelėjęs mergaičių kolegijos profesorius, viengungis" yra susenęs viengungis ar ir senesnės

pedagogikos sistemos išpažinėjas ir ugdytojas? Ar Vida Rūtelionytė (Laima Lapinskienė) yra kūrybinga moteris, ar tik lengvo gyvenimo siekianti visomis galiomis paprastutė mergaitė? ir daug kitų neišskumų... Bet tie neišskumai, pasilikę žiūrovui jau žymi spektaklio vedamosios minties platumą, kaip išėjusiam iš operos spektaklio, aidinti arija ar kokia nauja melodija...

P. S. Saryšy su "Mėnulio užtemimų" spektakliais reikėtų linksniuoti scenoje nematytą, bet rūpestingai viskuo sielojusiu ir visus darbus bei veikėjus koordinavusiu — Petrą Petrutį, dabartinį "Margučio" vadovą. Bet tai kita tema, tad kitai "Dirvai"...

"Mėnulio užtemimo" I-ojo veiksmo scena. Kairėje su smuiku Aras Lapinskas. Dešinėje aktoriai Laima Rastenytė-Lapinskienė ir Bernardas Prapuolenis. P. Malėtos nuotr.

Lietuvių Bendruomenės ir Lietuvių Jaunimo Sąjungos vadovų konferencija

Antanas Juodvalkis

(2)

Bronius Juodelis pateikė II PLD Pajamų ir išlaidų sąmatą, siekiančią 208.000 dol. Nuostoliams dengti reikėtų gauti aukų apie 60.000 dol. Į šią sąmatą neįtrauktos Jaunimo kongreso išlaidos, kurios siektų apie 50.000 dol. Kartu pridėjo I PL Dienų pajamų-išlaidų analizę. Tuo metu aukų buvo surinkta irgi 60.000 dol. ir gauta Kanados valdžios parama daugiau 91.000 dol. Finansų telkimo klausimas yra labai svarbus ir nuo to priklausys planuojamų renginių apimtis.

Diskusijoje dalyvavo daug asmenų su savo pasiūlymais ir pageidavimais. Buvo priminta neužmiršti politinio momento, kviečiant valdžios aukštuosius pareigūnus ir darant manifestacijas, informuoti amerikiečių spaudą ir TV bei radiją. Derinti Jaunimo kongreso atidarymą, sporto žaidynes, seimo posėdžius bei kitus renginius.

Dr. A. Razma pažadėjo II PLD padaryti didingas, suderinti visų renginių vyksmą. Duodamos aukos PLB Fondo vardu, nurašomos nuo mokesčių. Bus dedamos visos pastangos, kad finansai būtų sukelti ir II PL Dienos garsinamos ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių kanalais.

V Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas

Apie V-jį Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą (V PLJK) pranešė vykd. vicepirm. Saulius Čyvas. Jaunimo kongresas susidės iš 4 dalių: atidarymo, stovyklos, studijų dienų ir uždarymo. Atidarymas yra įjungtas į II PL Dienų renginių tarpą, o kiti — vykty atskirai, skirtingose vietose, kurių atsidėję ieško. PLJS valdyba paruošė ir priėmė V PLJ kongreso nuostatus ir sudarinėja atitinkamas komisijas. Finansus telkia II PLD komitetas, aktyviai prisidedant Jaunimo s-gos daliniams.

Paruošė anketas, norėdami išgirsti jaunimo balsą ir programą pritaikyti daugumos pajėgumui. Išleido plačią informaciją apie Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungą.

Ir po šio pranešimo buvo aibė pasiūlymų, paklausimų, sugestijų. Sporto vadovai pasigedo metodiško fizinio lavinimo, nes neužtenka vienkartinį žaidynių. Kiti džiaugėsi jaunimo sulėkimu ir pabendravimu, iš kurių išsivystė draugystės ir net sukuriama šeimos.

Telkiant finansus neužmirština Pietų Amerikos turtin-gesnieji, nes ir jie yra lietuviai ir turėtų veiksmingiau prisidėti prie lietuviškos veiklos rėmimo. Praeityje buvusius neatsakingus jaunimo veiksmus ir net vandalizmą, dėl ko viešbučiai nenori įsileisti lietuvių jaunimo, atsakomybę reikia perkelti grupių vadovams, o ne palikti vien tik rengėjams. Geras pavyzdys buvo paskutinioji tautinių šokių šventė. Reikia įtaigoti jaunimą, kad jie elgtųsi, kaip visi žmonės, o ne klauzadas išjungti ir t.t.

Saulius Čyvas padėkojo už patarimus ir atsakę į klausimus, pažadėjo priimti dėmesin.

Lituanistikos katedros finansavimas

Įvadą padarė PLB valdybos iniciatyvinės grupės narė Emilija Sakadolskienė. Lituanistikos katedros steigimu PLB valdyba pradėjo rūpintis nuo pat pareigų perėmimo. Pakviestas Leonas Raslavičius atliko tyrimų darbą ir surinko sąlygas lituanistikos katedrai steigti. Sprendimas lituanistikos katedrą steigti padarytas 1981 m. kovo 1 d. PLB valdybos ir iniciatyvinės grupės bendrame posėdyje. Dauguma balsų pasirinktas Illinois universitetas Chicagoje. Šį pasirinkimą lėmė keli faktoriai. Po šio nutarimo, iniciatyvinės grupės nariai susisiekė su universiteto vadovybe ir užmezgė ryšį. Finansams telkti anksčiau pasiūlyti terminai nukelti 1 metams pirmyn. Lietuviai turi sutelkti 600.000 dol., o universitetas pridės 150.000 dol. Pirmoji rata 200.000 dol. turi būti įmokėta 1983 m. rugsėjo mėn. Raštu pranešimą paruošė PLB valdybos vicepirm. ir iniciatyvinės grupės pirm. Romas Sakadolskis.

Apie juridinę padėtį trumpai paminėjo adv. Saulius Kuprys. Reikalingųjų universiteto pareigūnų nepavyko pagauti, nes jie išvykę įvairiais reikalais ir Chicagoje tuo laiku nebuvo. Atrodo, lit. katedros kaina gali pakilti iki 800.000 dol. Pasitarimai ir aiškinimasis bus tęsiamas.

Vaclovas Kleiza paminėjo motyvus, nulėmusius vietos parinkimą. Illinois universitete Chicagoje veikia lit. programos ir yra studentai. Šios programos gali prisidėti prie lituanistikos katedros išsivystymo. Universitetas yra didžiausioje lie-

tuvių kolonijoje ir lengvai pasiekiamas. Pigesnis 200.000 dol. PLB valdyba yra pakvietusi JAV LB Krašto valdybą ir Lietuvių Fondą būti lit. katedros dalininkais ir dalintis atsakomybe.

Finansų telkimas sudarys daug rūpesčių ir pareikalaus laiko. Šiuo metu yra daugiau skubių išipareigojimų, kuriems teikiama pirmenybė. Organizuojamas finansams telkti komitetas. Tikimasi didesnio šio krašto universitetus baigusių alumnų prisidėjimo. Jeigu įsijungtų bent 300 alumnų ir pasižadėtų per 4 metus paaugoti po 1000 dol., būtų surinkta pusė reikiamos sumos. Kitą pusę sudėtų plačioji lietuvių visuomenė. Laikas pokarinei lietuvių kartai labiau įsijungti į lietuviškų reikalų rėmimą. Greta to, reikėtų ieškoti paramos senosios išeivijos palikuonyse, nors lietuviškai nebekalbančios. Gal ši idėja jiems būtų suprantamesnė, kaip kiti lietuvių reikalai. Taip pat numatoma kreiptis paramos į Lietuvių Fondą, kad kiekvienais metais būtų skiriama tam tikra suma lit. katedrai. Prašyti JAV LB švietimo ir Kultūros tarybas atsisakyti dalies pinigų, gaunamų iš Lietuvių Fondo ir juos nukreipti lit. katedrai. Išnaudoti amerikiečių fondus aukojimo lygybės principu (matching fund) ir t.t.

Diskusijų metu ir čia netruko pasiūlymų ir patarimų. Švietimo ir kultūros reikalai yra svarbūs ir neatidėtinai. Buvo siūloma net visą Lietuvių Fondo pelną skirti lit. katedrai finansuoti. V. Kleiza padėkojo už siūlymus ir žadėjo jais pasinaudoti.

Vykdomųjų darbų koordinavimas

Trumpai buvo pasisakyta švietimo, kultūros, politinės veiklos, socialiniais klausimais, sporto ir finansiniais reikalais. Sudarytos komisijos, kurios atskirai pasisakytų rūpimais klausimais ir konferencijai pateiktų išvadas.

Plačiau buvo pasisakyta Lietuvos atstovybės Washingtono atnaujinimo-remonto reikalu. Algimantas Gečys lankėsi atstovybėje, kalbėjosi su atstovu, apžiūrėjo pastatą ir aptarė remonto reikalingumą. Pastatas yra apverktinoje padėtyje ir prašosi patvarkomas. Jei miesto inspektoriai turėtų teisę į pastatą įeiti, tai senai būtų uždare ar nugriovę. Pastato atnaujinimas šiuo metu atsieitų 150-250.000 dol., žiūrint kokiu mastu remontas būtų vykdomas. V. Izickas siūlo lietuviams inžinieriams ir kontraktoriams pastatą patikrinti ir sudaryti remonto sąmatą. Darbas turėtų būti atliekamas lietuvių profe-

sionalų. Kadangi yra daug reikalų, tai aukoms rinkti reikėtų nustatyti eilę.

D. Barauskaitė ir A. Mažeika (abu iš Los Angeles) padarė įvadą apie jų organizuojamą informacijos tarnybą, įjungiant amerikiečius ekspertus. Dabar yra gera proga, nes turi pažinčių su prezidento rinkimų kampanijos vadovais, kurie užima raktines vietas prezidentūroje. Reikia pinigų. Tolimesnės diskusijos paliktos politinių reikalų komisijai.

A. Gečys painformavo, kad birželio 12-13 dienomis New Yorke, LB ir LJS ruošia politinių studijų dienas. Numatomi kalbėtojai ir Birželio įvykių minėjimas.

V. Izickas painformavo, kad IV kūrybos ir mokslo simpoziumas įvyks Padėkos Dienos savaitgalyje. Bus šimtas paskaitų iš įvairių mokslo ir visuomenės sričių. Tuo pačiu metu įvyks PLIA S-gos narių suvažiavimas. Kvietė dalyvauti.

Svarstymai užsitęsė, bet numatyta programa buvo išsemta, o po vakarienės susirinko atskirų sričių komisijos savo reikalų aptarti.

Baigus šeštadienio posėdžius, buvo pasveikintas PLB valdybos vicepirm. dr. Algis Paulius gimtadienio proga, sugiedant ilgiausių metų ir išlenkiant šampano taures.

(Bus daugiau)

"Amber Holidays"

1981 M. ESKKURSIJOS Į LIETUVĄ

IŠ BOSTONO/CHICAGOS:

birželio 4	— \$1148.00	*rugpiūčio 3	— \$1112.00
birželio 18	— \$1148.00	rugsėjo 17	— \$1059.00
*liepos 20	— \$1112.00	spalio 8	— \$1019.00

IŠ NEW YORKO:

gegužės 2	— \$1019.00	rugpiūčio 3	— \$1068.00
gegužės 13	— \$1136.00	(su Varšuva)	
(su Ryga)		rugpiūčio 19	— \$1382.00
gegužės 21	— \$1108.00	(su Ryga)	
liepos 6	— \$1068.00	rugsėjo 3	— \$1148.00
(su Varšuva)		rugsėjo 24	— \$1059.00
		gruodžio 26	— \$ 979.00

Visos grupės aplankys KAUNĄ IR TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

PRAŠOME REGISTRUOTIS KUO ANKSČIAU —

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, Inc., vidaus ir užsienio agentūra, turinti daugiausia patyrimo kelionių organizavime, jau nuo 1960 metų SEKMINGAI ir RUPESTINGAI išsiunčia visa eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

Istaigai vadovauja:
ALDONA ADOMONIENĖ ir ALBINA RUDZIŪNIENĖ.

Norintiems atsikviesti giminės iš Lietuvos atostogoms, tvarkome dokumentus asmeniškai ir paštu — paruošimas yra tik \$40.00.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600 737-8601
9837 SOUTH KEDZIE AVENUE
EVERGREEN PARK, ILL. 60642
Tel. 422-2000

Prisimenant Prezidentą Trumana

Povilas P. Dargis

Prezidentas Harry Truman, kuris mirė eidamas 88 metus, istorijoje bus atžymėtas kaip vienas iš daugiausiai pasižymėjusių nuveikusių JAV prezidentų. Jį taip pat prisimins ir visas civilizuotas pasaulis už jo nuopelnus vykdant "Truman Doctrine", kurios dėka buvo išgelbėtos nuo bolševikų invazijos Graikija ir Turkija. Jo nuopelnams prisiskaitomas taip vadinamas, "Marshal Plan", kurio pagalba buvo (ekonominiai) atstatyti karo sugriautą Europą, o bene svarbiausiai jį atsimins pasaulis, ypač Europa, už sukūrimą NATO, kuris sustabdė tolimesnius Stalino užgrobumus Europoje.

Mums lieuviams prezidentas Trumanas yra brangintinas ir žinomas, nes daugiausiai jo dėka, 1948 m. birželio 16 d. JAV kongrese buvo pravesas svarbus įstatymas, kuris vadinasi "Displaced Persons Act" No. 774. Tuo aktu buvo nustatyta 40% kvota Pabaltiečių Valstybių tremtiniams atvykti į Ameriką, aiškiai pabrėžiant, kad tremtiniais yra laikomi tie, kurie atsirado Vokietijoje ar bendrai Vakarų Europoje prieš 1945 metus, gruodžio 22 dieną. Tuo įstatymu galėjo pasinaudoti daugelis mūsų tautiečių, kurie kaip "Displaced Persons", tokia me dideliame skaičiuje, galėjo atvykti į Ameriką.

Amerikos Lietuvių Tarybai prašant, prezidentas Harry Truman painformavo Amerikos karo viršininkus Europoje (Vokietijoje), kad neišduotų mūsų tautiečių tremtinių bolševikams,

tai yra, kad jie prievarta nebūtų grąžinami į sovietų okupuotą Lietuvą.

Jis mums lietuviams brangus ir tuomi, kad atkartojo prezidento Roosevelto ir Sumner Wells pareiškimus, p a b rėždamas: "That the United States has not recognized the incorporation of Lithuania into Union of Soviet Republic and continues to recognize an to deal with representatives of Lithuanian accredited to United States.

Lietuvių delegacija pas prezidentą Trumana

Prisimenu, kaip šiandieną mūsų lietuvių delegacijos atsilankymą pas prezidentą Trumana, nors jau nuo to pirmojo pasimatymo bus praėję daugel metų... Tas pasimatymas Washingtono Baltuose Rūmuose įvyko 1948 m. rugsėjo 16 dieną. Amerikos lietuvių delegaciją sudarė: Leonardas Šimutis, dr. Pijus Grigaitis, Mykolas Vaidyla, Povilas P. Dargis ir Jonas Grigalius. Delegacija, prezidento Trumano, buvo nuoširdžiai ir draugingai priimta. Mes visi penki delegacijos nariai ratu apsėdome prezidentą. Jis su mumis kalbėjosi tarsi mes būtume buvę jo artimiausi kaimynai...

Dr. P. Grigaitis, Amerikos Lietuvių Tarybos vardu įteikė prezidentui memorandumą, kuriame buvo prašoma, kad prezidentas instruktuo JAV delegaciją, kad ji reikalautų JT sudaryti komisiją Lietuvos padėčiai tirti ir kad JAV nepasirašytų taikos, kol mažosios tautos, jų tarpe

Amerikos lietuvių delegacija 1948 m. Baltuose Rūmuose su prezidentu Harry Trumanu (sėdi). Stovi iš kairės: Leonardas Šimutis, Mykolas Vaidyla, Jonas Grigalius, Povilas Dargis ir dr. Pijus Grigaitis.

ir Lietuva nebus išlaisvintos. Prezidentas Trumanas į tai šiltai atsiliepė.

Ši lietuvių delegacijos pasikalbėjimą su prezidentu, Amerikos spauda gražiai atžymėjo. Kai kurie laikraščiai net pirmuose puslapiuose ne tik puikiai aprašė, bet taip pat įdėjo delegacijos nuotraukas su prezidentu.

Būnant Washingtono, tą pačią dieną, visa delegacija buvo priimta Darbo sekretoriaus M. Tobin ir Demokrato Partijos Centro pirmininko senatoriaus McGrath. Su jais buvo tartasi dėl demokratų partijos platformos įvykstančiuose JAV prezidentiniuose rinkimuose. Tą pat vakarą visa delegacija buvo svečiais Lietuvos ministerio Povilo Žadeikio, kuris Lietuvos Atstovybėje suruošė delegacijai priėmimą su gausiomis vaišėmis.

Antroji delegacija pas prezidentą Trumana

Antras pasimatymas su prezidentu Trumanu įvyko 1952 m. vasario 15 dieną. Delegaciją sudarė: dr. Pijus Grigaitis, Leonardas Šimutis, Mykolas Vaidyla, Povilas P. Dargis, V. Kvietkus, A. Trečiokas, V. Laukaitis, J. Grigalius, P. Pivaronas ir M. Kižytė. Šiame pasimatyme prezidentas Harry Truman dar kartą patvirtino JAV pritarimą Lietuvių Tarybos siekiams ir sykiu pareiškė viltį, kad Lietuva ir

kitos pavergtos tautos atgaus savo laisvę.

Rytojaus dieną, Vasario 16-tą Lietuvos Nepriklausomybės šventę minėta Lietuvos pasiuntinybėje, kur turėjome progos susitikti su kitų Pabaltijų valstybių ministrais bei žymiais pareigūnais iš Valstybės Departamento...

Praėjo jau eilė metų nuo anų laikų kadaa mums lie-

tuviams teko lankytis ir prašyti užtarimo mūsų tautai Baltuose Rūmuose Washingtono, tačiau mes niekada nepamiršime prezidento Trumano parodyto nuoširdumo ir pagalbos mūsų tautai.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

MOBILE/MODULAR MANUFACTURING

A world leader in the manufacture of portable, modular, housing for INDUSTRY has immediate and permanent opportunities due to their continued success.

MATERIAL CONTROL SPECIALIST

Minimum 5 years progressive experience in an established computerized Material Control Department. Operator experience desirable. Supervisory experience helpful.

PRODUCTION SUPERVISION

Minimum 3 years multi-lined supervisory experience (electrical, plumbing, framing) Some college preferred.

DRAFTING/ENGINEERING

Minimum 3-5 years production drafting experience. Experience should include material take-off. Supervisory experience helpful. Since 1955, PORTA-KAMP MANUFACTURING COMPANY, INC. has steadily improved its position in the international market place. We offer stable history, excellent salary, benefits and growth opportunity.

Interested applicants should call collect (713) 674-3163 for immediate consideration or send resume to:

Employment Manager
Porta-Kamp Manufacturing Company, Inc.
555 Gellhorn
Houston, Texas 77029

eee m/l/h

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

7 3/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

**Saint
Anthony
Savings**

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

JŪS GALITE DAUGIAU LAIMĖTI SU

PICK4
OHIO LOTTERY'S WEEKLY NUMBER GAME

YRA SMAGU; YRA LENGVA!
IŠMĖGINKITE!

Loškite PICK 4 šią savaitę! Pas Number Game Sales Agent netoli jūsų.

KANADOS LIETUVIAI

J. Varanavičius

"PARAMA" IŠAUGO IKI 28 MILIJONŲ

"Paramos" Lietuvių Kredito Kooperatyvo 28-tasis metinis susirinkimas įvyko š. m. balandžio mėn. 5 d. LN Karaliaus Mindaugo menėje, kuriame dalyvavo 367 nariai.

Pirm. H. Stepaitis, pradėdamas daryti 1980 m. finansinės veiklos apžvalgą, įteikė "Paramos" paskirtas dvi stipendijas po \$500 studentams A. Dalindai ir G. Sendžikui. Savo apžvalgoje priminė, kad nežiūrint infliacijos neigiamų reiškinių, kuri turi įtakos į gaunamų ir mokamų palūkanų nepastovumą, "Parama" dėl savo narių pasitikėjimo ir lojalumo 1980 metus užbaigė labai sėkmingai. Balansas paaugo 11.5% arba tris milijonus, priartinęs balansą beveik arti 28 milijonų. Pasidžiaugė gautu pelnu per metus \$150,000 ir padidėjusiais rezervais, kuriuos pradėjo didinti sparčiau prieš keturis metus. Jo nuomone, šie rezervai užtikrina "Paramos" finansinį pastovumą, kurie reikalingi šiais nepastoviais ekonominiais laikais. Provincijos valdžia įvedė specialius garantijos fondus, kuriuos sudaro kredito kooperatyvų iš pelno įmokami įnašai iki 1% nuo pagrindinės indėlių sumos ir jie naudojami kitiems kredito kooperatyvams paremti, patekusiems į finansinius sunkumus. Į šį fondą "Parama" yra įmokėjusi per \$260,000 ir dar bankuose turi deponavę per \$300,000, už kuriuos jokių palūkanų negauna. Sudaryti rezervai padengia šiuos nuostolius. Nariai už paskolas "Paramai" mokėjo 3-5% mažiau negu komerciniuose bankuose. Konstatavo, kad kai kurie nariai, pasinaudami "Paramos" paskolų privilegijomis, neša savo indėlius ten, kur auga didieji dangoraižiai. Apgailėstavo, kad ir "Paramos" taupytojai perkelia savo indėlius į kitas finansines institucijas, kurios moka šiek tiek aukštesnes palūkanas.

Finansinių apyskaitų apžvalgą padarė išdininkas S. Masionis. Pagal "Paramos" balansą 1980 m. gruodžio mėn. 31 d. šio lietuviško banko turtas buvo įvertintas \$27,728,000, kurį sudarė: grynai pinigai ir sąskaitos bankuose \$3,704,000, investacijos — vertybiniai popieriai — \$2,772,000, asmeninės paskolos — \$17,196,000, stabilizacijos fondas — \$263,000, gaunamos palūkanos — \$431,000 ir kiti aktyvai — \$91,000.

Pagal balanso pasyvą "Parama" turi: indėlių — \$26,214,000, atsiskaitomų

jų-mokėtinų sąskaitų — \$755,000, šerų — \$22,000 ir įvairių rezervų — \$737,000.

Pagal pajamų-išlaidų apyskaitą, "Parama" 1980 m. turėjo pajamų \$2,776,000, kurias sudarė gautos palūkanos už paskolas ir investacijas. Išlaidų buvo iš viso \$2,626,000, kurias sudarė išmokėtos palūkanos už indėlius \$2,298,000, algos-atlyginimai tarnautojams — \$126,000 ir kitos operacinės išlaidos — \$202,000. Pelno liko \$150,000, už kurį reikės sumokėti mokesčių — \$37,000.

Indėliai metų bėgyje padidėjo \$2,237,000, kuriuos sudarė prirašytos palūkanos. 1979 m. kooperatyvas padidėjo 266 nariais, o 1980 m. tik 68 nariais. Iš viso narių "Parama" turi 4752.

1980 m. bėgyje "Paramos" valdyba rėmė lietuviškas organizacijas, kurioms išmokėjo pašalpų — aukų \$8,500. Geresniam ir patogesniam narių aptarnavimui buvo nupirktas kompiuteris už \$80,000, kuris palengvino įstaigos atskaitomybės darbą.

Kredito komiteto pirm. T. Stanulis pranešė, kad turėjo 52 posėdžius, kiekvieną savaitę penktadieniais. Iš viso buvo patvirtinta 313 asmeninių paskolų sumoje per du milijonus dolerių ir 85 nekiln. turto paskolos apie penkis milijonus dolerių sumoje. Buvo nepatvirtintos 4 asmeninės ir 1 nekilnojamo turto paskolos. Asmeninės paskolas nariai daugiausia ima pirkti automobiliams, namams, jų patalymui, skolų mokėjimui ir pan. Lietuviai paskolų atžvilgiu yra labai konservatyvūs, labai atsargūs ir skolinasi tik būtinam reikalui atsiradus.

Po priežiūros komiteto ir revizoriaus pranešimų, kurie patvirtino "Paramos" 1980 m. apyskaitų teisingumą, vyko diskusijos. Buvo iškeltas klausimas dėl mokamų žemesnių palūkanų taupytojams, duodant nuolaidą skolininkams ir tuo skriaudžiant indėlininkus, narius, kurių dauguma yra pensininkai. Išsamiau buvo pasisakyta dėl valdybos vedamos finansinės politikos, kuri siekia pelno, moka didelius pajamų mokesčius ir didina rezervus, kas prieštarauja kooperatyvų pagrindiniam principui bei tikslui: ne pelno siekti, bet patarnauti nariams ir gauti pelną jiems išdalinti. Padaryta priekaištų valdybai dėl mokamų žemų palūkanų už taupymo sąskaitas ir apskritai buvo jaučiamas narių nepasitenkinimas valdybos vedama mokamų palūkanų politika. Pirmininkas atsakydamas į klausimus, aiškino, kad rezervų

didinimas reikalingas sustiprinti "Paramos" finansinį pajėgumą ir pažadėjo peržiūrėti 1981 m. mokamas palūkanas.

Valdomųjų organų rinkimai nesudarė jokių sunkumų, nes, neatsiradus naujų kandidatų, buvo išrinkti aklamacijos tvarka tie patys nariai, pasitraukę rotacine tvarka. 1980 m. valdybą sudarė: H. Stepaitis — pirmininkas, V. Aušrotas — vicepirm., S. Masionis — išdininkas, J. E. Birgiolas — sekretorius ir O. Delkus — narys. Kredito komitetas: T. Stanulis, L. Šeškus ir V. Petraitis. Priežiūros komitetas: Aug. Kuolas, A. Jucys ir V. Sendžikas.

Po sumanymuose keletos pasisakymų dėl naujų narių verbavimo, jaunimo pritraukimo ir kitų nuomonių pareiškimo, susirinkimas užtrukęs pusantros valandos, buvo užbaigtas pirmininko padėka susirinkusiems, kurie susirinkimo metu buvo vaišinami kava ir pyragaičiais. Susirinkimas praėjo be ginčų, kooperatiškoje nuotaikoje.

VIRIMO KURSŲ PABAIGTUVĖS

Lietuvių Namų valdyba tikslu padėti jaunos kartos šeiminkams suruošė virimo kursus, kuriems vadovauti pakvietė J. Bubulienę, buvusią LN šeiminkę, nes ji Toronte ruošdama lietuviškų vestuvių ir kitų pobūvių pietus bei vakarienes, turi didelį patyrimą lietuviško maisto gaminime.

Kursai vyko LN Mindaugo menės didžiulėje virtuvėje antradieniais nuo 7:30 iki 10 val. vakaro. Pirmoji pamoka įvyko sausio 13 d. ir paskutinė — kovo 31 d. Kursus lankė 26 studentės, kurioms jų mokytoja ir vadovė J. Bubulienė aiškino lietuviškų valgių patiekalų receptus ir čia praktiškai virtuvėje mokė juos paruošti. Iš viso buvo 12 pamokų, kuriose lankytojos susipažino su žuvų, mėsos, miltų ir daržovių patiekalų paruošimu. Pora pamokų buvo skirta ir lietuviškiems pyragams, kuriuos kepti mokė A. Arštikaitienė ir Sigita Aušrotienė.

Jaunosios šeiminkės per 12 pamokų iš savo supirktų pagamintus lietuviškus patiekalus nesusvalgė pačios, bet juos taupė, konservavo ir š. m. balandžio 5 d., sekmadienio vakarą paruošė LN Gedimino pilies menėje kursų pabaigtuves, į kurias susikvietė savo mamytės, šeimos narius ir svečius, kurie vienu ar kitu būdu prie šių kursų buvo prisidėję. Dalyvavo per 180 ir šioje mažoje salėje jautėsi nemaža spūstis. Pobūvį pradėjo kursantės L. Beržinytė ir D. Valaitytė-Jeager, kurios paaiškino vakaro reikšmę, visų jaunųjų šeiminkinių lankytojų vardu

reiškė padėką kursų vadovei ir mokytojoms. J. Bubulienė atsakydama pasidžiaugė naujomis šeiminkėmis, kurias visas iššaukė pavardėmis ir išrikiavo prie įvairiais valgiais apkrauto bendro stalo: P. Stravinskienė, V. Juzukonytė, R. Vingelytė, A. Vekterytė, D. Vaškevičiūtė, I. Vainauskaitė, S. Černiauskaitė, M. Marcytė, Seriani-Simonaitytė, A. Danaitytė, D. Danaitytė, R. Juzukonytė, D. Valaitytė-Jeager, L. Beržinytė, L. Petrašiūnaitė, R. Valaitienė, J. Batūrienė, D. Sakienė, M. Skrinskienė, V. Vaitiekūnaitė, Ž. Slivinskaitė, D. Pawel, L. Simpsonienė, I. Pram, B. Bedarfienė ir P. Tumpienė.

Jos visos buvo apdovanotos šia proga specialiai išleistu J. Bubulienės "Lietuviškų valgių patiekalai" leidiniu, kuris joms primins vykusius kursų naudingumą ir jame surašyti receptai daug padės lietuviškų valgių gaminime. Šį gražų leidinį iliustravo Aida Vekterytė, papuošus jo puslapius peiliais, puodais, žuvimis, grybeliais ir kitomis dekoracijomis.

Vakariene tikrai buvo turtinga lietuviškų valgių patiekalų įvairumu, maistingumu ir skanumu. Juos papildė lietuviški tortai, pyragaičiai ir kiti skanumynai. Jie visi buvo pagaminti jaunųjų šeiminkinių iš savų produktų, kurių patiekalus saugojo ir taupė LN virtuvių šaldytuvuose, kad pabaigtuvių vakaarą galėtų pavaišinti savo artimuosius ir parodyti tai, ką jos išmoko šiuose įvykusiuose kulinarijos kursuose.

Kursų vedėja J. Bubulienė buvo apdovanota kursančių paruoštu šeiminkinės žiurstu su įrašu SKANAUS ir virtuvės pirštine, o mokytojos A. Arštikaitienė ir S. Aušrotienė kitomis dovanėlėmis. Valaitienė motinų vardu pareiškė padėką vedėjai ir mokytojoms, ir nusiskundė, kad motinų autoritetas buvo "nužemintas", nes dukros išmoko daugiau, negu jos pačios iš savo patyrimo žinojo. Pabaigai L. Beržinytė ir D. Valaitytė perskaitė kursančių sukurta humoristinę "poemą", surašytą ant didžiulio "pergamento", kuri atvaizdavo įvykusių kursų nuotykius.

Kursų pabaigtuvių pobūvis vyko labai jaukioje šeimyniškoje nuotaikoje ir padėka LN valdybai, kursų vedėjai bei mokytojoms ir kitiems talkininkams, kurie prisidėjo prie šių naudingų kursų pasisiekimo.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

OPPORTUNITY FOR
REGISTERED NURSES
LICENSED PRACTICAL NURSES
FOR ALL SHIFTS
Must have an Ohio License. 40-hour
work week. Civil Service status. 10
paid holidays. Paid Annual Vacation—
Retirement Benefits.. Many fringe
benefits.
We are an Equal Employment. Opportunity
Agency. Apply to: Mr. William
Spears, Nursing Home Administrator,
Ohio Veterans Home, Sandusky,
Ohio 44870. Phone: 419-625-2454.
(13-19)

MECHANICAL ENGINEER
WITH DEGREE AND EXPERIENCE.
Wanted to work in small manufacturing
company in Indiana. Located
in a small community. Heavy machine
design helpful.
CALL OR WRITE TO:
MARTY SHARP
BERTSCH & COMPANY
2 E. CHURCH
CAMBRIDGE CITY, INDIANA 47327
317-478-3366
(18-20)

DRAFTERS

SEMCOR, a dynamic, non-manufacturing
consultant organization has positions available
immediately for experienced drafters

SEMCOR offers a liberal benefits and salary
package. For prompt consideration, call (703)
892-4400, or send your statement of qualifications
and salary requirements to

SEMCOR, Inc.

2341 Jefferson Davis Highway
Suite 440
Arlington, Virginia 22202

Equal Opportunity Employer Male/Female

LIAUDIES INSTRUMENTŲ KURSAI LIETUVOJ

Kanklės — Birbynės — Skudučiai
16 dienų kelionė su 11 dienų Vilnių
ir ekeksursijomis
birželio 13-28, 1981.....\$1,549
11 DIENŲ KELIONĖ SU 6
DIENOM LIETUVOJ

gegužės 11-21, gegužės 20-30\$1,129
birželio 1-11, birželio 18-24\$1,249
liepos 15-25, rugp. 15-25\$1,249
rugsėjo 1-11\$1,129
spalio 1-11\$1,089

Lankoma: Varšuvoj 2 dienos, Vilnių 6 dienos, Frankfurte
1 diena; miegamieji vagonai traukiniu iki Vilniaus ir iš
Vilniaus.

Oro kelionės su Lufthansa iš Bostono, New Yorko ir
Philadelphijos. Galima prisidėti ir iš kitų miestų. Vietų
skaičius ribotas. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

BALTIC TOURS
8 White Oak Road
Newton, MA 02168
617 969-1190

Daromi giminėlių iškviatimo dokumentai

■ Detroito lietuviai

Antanas Grinius

VELYKAS PRALEIDUS

Šv. Antano lietuvių parapijos bažnyčioje Kristaus Prisikėlimo mišios buvo atnašaujamos balandžio 19 d. 7 val. ryto. Gražiai suorganizuota procesija tris kartus apėjo (viduje) apie bažnyčią. Stasio Sližio suorganizuota parapijos choras gražiai giedojo velykinės giesmės. Mišiose dalyvavo nemažai žmonių. Matėsi ir jaunimo. Buvo keletas atvykusių ir iš tolimesnių vietovių.

VELYKŲ STALAS

Dariaus-Girėno klubas savo svetainėje turėjo parengęs klubo nariams ir svečiams tradicinį lietuvišką Velykų stalą; tarpe Velykų valgių buvo padėtas ir gražus tortas, vaizduojas avinėlį. Tai buvo gera proga atvykti į šią svetainę ir kartu su kitais draugiškai atšvęsti Velykas.

DAINAVOS VASAROS STOVYKLŲ KALENDORIUS

Birželio 21 d. iki liepos 5 d. — vyr. moksl. ateitininkų.

Liepos 5 d. iki liepos 19 d. — jaunučių-jaunių ateitininkų.

Liepos 19 d. įvyks Dainavos 25 metų sukakties šventė į kurią pakviestas vysk. V. Brizgys ir konsulė Juzė Daužvardienė.

Liepos 19 d. iki liepos 26 d. — ateitininkų sendraugių, šeimos.

Liepos 26 d. iki rugpjūčio 2 d. — Dainavos talkininkų rėmėjų atostogų savaitė.

Rugpjūčio 2 d. iki rugpjūčio 16 d. — lietuvių kilmės nelietuviškai kalbančių stovykla.

Rugpjūčio 16 d. iki rugpjūčio 23 d. — Lietuvių Mokytojų Sąjungos savaitė.

Rugpjūčio 23 d. iki rugpjūčio 30 d. Tautinių Šokių Instituto.

DAINAVOS RĖMĖJŲ SUVAŽIAVIMAS

Dainavos rėmėjų metinis suvažiavimas įvyks spalio 17 d. Southfield, Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros Centre ir ant rytojaus ten pat bus suruoštas Dainavos dvidešimtpenkmčio paminėjimas. Dainavos 25 metų sukakties proga bus išleistas leidinys, kurį redaguoja Vacys Rociūnas.

STOVYKLOS "PILĖNAI" ATIDARYMAS

Stovyklos "Pilėnai" atidarymas įvyks gegužės 31 d. Tą pačią dieną ten įvyks ir LŽ S-gos Detroito skyriaus narių metinis visuotinis susirinkimas. Visi skyriaus nariai kviečiami dalyvauti. Atskiri pakvietimai nebus siunčiami.

MATURE COUPLE EXPERIENCED

Live in for all adult household. General housework and yard work. Private furnished apartment. Good salary \$1000.00 a month must have recent references. WRITE TO KEN MINUS P. O. BOX 7064 HOUSTON, TEXAS 77008 (17-21)

ALT S-gos Seimo banketas

Sol. Liucija Mažeikienė

A.L.T. S-gos proga rengiamas banketas gražiam HYATT REGENCY DEARBORN viešbutyje, Fairlane Town Center, Dearborn, tarp Southfield express, Michigan Ave. ir Evergreen Rd. Banketas įvyks š. m. gegužės mėn. 23 d., šeštadienį, pradžia 8 val. vakaro, auka 21 dol. nuo asmens.

Seimo banketo programai atlikti pakviesta solistė Liucija Mažeikienė iš Los An-

geles. Ji savo gražiu balsu žavėjo publiką, išpildydama vedamąsias roles operetose "Žavioji dama", "Muzikos garsai", "Linksmoji našlė", "Čigonų bajoras" ir kitose operetose, statomose Los Angeles mieste. O taip pat per eilę metų įvairiuose minėjimuose bei parengimuose užpildydavo programas lietuvių kompozitorių dainomis. Tai ir Tautinės Sąjungos Seimo bankete ma-

lonu turėti solistę Liuciją Mažeikienę. Akompanuoti pakviestas jaunas, žinomas muzikas Vidas Neverauskas. Groti šokiams sutiko NEO-LITHUANIA orkestras, vadovaujamas Algio C. Modesto, iš Chicagos.

Seimo rengimo komitetas maloniai kviečia visus atvykstančius į Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Seimą dalyvauti seimo bankete, o taip pat kviečiami ir visi Detroito apylinkės lietuviai su šeimomis ir svečiais. Pranešimai apie dalyvavimą bankete pageidaujami iš anksto, ligi š. m. gegužės mėn. 17 dienos. Banketo klausimais prašom kreiptis ir pranešimus apie dalyvavimą siųsti Stasiui Šimoliūnui, 16817 Stoepel St., Detroit, Mich. 48221, telef. (313) 861-5975, arba į Joną Švobą, 1594 Beaupre, Madison Hts., Mich. 48071, telef. (313) 547-2859.

J. Šv.

Aukos Dirvai

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

LB Indianapolis	
Apyl. Valdyba	20.00
Dr. J. Jakštas, Cleveland	10.00
H. Dapkus, Hartford	5.00
V. Akelaitis, Cleveland	3.00
K. Žukauskas, Sunny Hills	3.00
S. Grauzinis, Cleveland	3.00
J. Gaidelis, Holbrook	25.00
J. Šiaučius, Cleveland	3.00
J. Bružas, Cleveland	2.00
J. Gudėnas, Euclid	8.00
A. Danta, Australija	3.00
B. Tompauskienė, Highland	3.00
J. Tūbelienė, St. Petersburg	3.00
G. Žilionienė, New York	3.00
A. Staknienė, N. Y.	10.00
O. Kremeris, Chicago	3.00
J. Budrienė, Strongville	1.00
M. Gureckas, Waterbury	8.00
P. Dirda, Chicago	8.00
V. Gruzdis, Philadelphia	5.00
V. Aukštuolis, Munster	5.00
S. Jokubauskas, Pales Park	8.00
M. Brazauskas, Baltimore	3.00
L. Krajauskas, New Buffalo	8.00
V. Urbonas, St. Petersburg	8.00
J. Rastenienė, Baltimore	10.00
A. Muliolis, Euclid	5.00
M. Petraitis, Homosassa	3.00
A. Puteris, Toronto	500.00
A. Sederavičius, Omaha	3.00
Dr. A. Grushnys, Wichita	13.00
A. Mockus, Miami	3.00
A. Verbickas, Chicago	3.00
Dr. J. Pavilionis, Chicago	8.00
S. Kuzminskas, Chicago	3.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

VYKSTA Į LF SUVAŽIAVIMĄ

Vytautas Kutkus gegužės 2 d. vyks į Lietuvių Fondo suvažiavimą, kuris įvyks Chicagoje ir priima, negalinčių ten nuvykti įgaliojimus juos atstovauti. Siųsti: Vytautas Kutkus, 6940 Hartwell, Dearborn, Mich. 48126.

Lietuvių kalbos vieškeliai ir akligatviai

Prūsai ir lietuviai

(3)

Jūratė Statkutė de Rosales

Praeitą šios serijos straipsnį baigiau su pastaba, kad ispanų kalbos aplinkoje gyvenant, lietuvių linksniavimas palaipsniui išsigeimsta. Ši fenomeną regime antros kartos lietuviukuose, t. y. jis apima tik trumpą 30-ties išeivijos metų laikotarpį.

Jei tą patį fenomeną pastebėsime ne vien romaniškų, bet germaniškų ir slavų kalbų aplinkoje gyvenančių lietuvių tarpe, teks mums tuomet iš pagrindų keisti mūsų pažiūras į baltų linksniavimo evoliucijos istoriją.

Prūsų linksniavimas yra primityvesnis už lietuviškąjį ir todėl kalbininkai galvoja, kad lietuvių linksniavimas esąs palyginti nesenas reiškinys. Oficialusis silogizmas yra sekantis: 1) prūsų kalba apmai esanti archaiškesnė už lietuvių kalbą; 2) prūsų kalbos rašytų pavyzdžių turime iš XV a. po Kr., tuo tarpu lietuvių kalbos pirmieji rašyti pavyzdžiai yra iš XVI-o amžiaus; 3) prūsų linksniavimas buvo paprastesnis už lietuviškąjį; ergo prūsų linksniavimas esąs senesnis, o lietuvių sudėtingas linksniavimas esąs naujesnis kalbinis reiškinys.

Silogizmas neima dėmesio fakto, kad XV a. po Kr., prūsų tauta jau buvo išgyvenusi penkis šimtme-

čius bilingvizmo su slavais ir du šimtmečių bilingvizmo su germanais, kai tuo tarpu lietuviai tuomet laikėsi palyginti mažai tepaliesti dvikalbiškumo įtakų.

Nepamirškime, kad tai, kas slavų imigracijos reiškinys Vyslos vago į šiaurę iki Baltijos žiočių yra archeologijos datuojamas IX a. po Kr. Vėlesnės slavų kovos su prūsais — kurios paskui sudarė dabartinės lenkų tautos užuomazgą — buvo nusagstytos ne vien karo, bet ir abišalio bendravimo epizodais. Būtų nerealu galvoti, kad pusę tūkstantčio trukusio dvikalbiškumo vėtyta prūsų kalba pajėgė išlikti nepaliesta pašalinių įtakų. Jei pastebėsime, kad pašalinės įtakos pirmoje vietoje silpnina sudėtingą baltų linksniavimo sistemą, tuomet gal galėsime rasti nepainius, gyvenimiškus atsakymus paaiškinančius prūsų ir lietuvių kalbų linksniavimo didelių skirtumus.

Šio mažo straipsnelio tikslas nėra tirti prūsų ir lietuvių linksniavimo atsiradimą ar evoliuciją. Užtenka nurodyti, kad tema yra svarstyti ir, kad prie jos reiktų gal prisilenkti iš visai naujo taško, nebūtinai einant tuo keliu, kurį iki šiol vartoja mūsų kalbotyra.

Dvidešimtas Dirvos NOVELĖS KONKURSAS

- Tema.** Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.
- Ilgis.** Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl. mašinėlė rašytų, su dvigubu tarpu.
- Laikas.** Paskutinė rankraščiai įteikti data 1981 m. birželio 15 d.
- Adresas rankraščiams siųsti.** Dirva, Novelės konkursas, P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103.
- Paruošimas.** Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridėdama uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Vokelis nebus atidarytas nelaimėjus.
- Sąlygos.** Laimėjusiam autoriui bus įteikta mecenato Simo Kašelio 600 dolerių premija, Dirva turi teisę premijuotą novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje ar atskiru leidiniu novelių rinkinyje.
- Nepremijuoti rankraščiai.** Gražinami tik autoriams prašant.
- Jury komisija** iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

KALIFORNIJOS LIETUVIAI

Rūta Sakienė

ANTANUI MAŽEIKAI PASIEKUS SUBRENDUSĮ AMŽIŲ...

Štai, jau ir vėl vienas (sveikintojų žodžiais) išėjo į subrendusį amžių.

Šeštadienį, balandžio 11 dieną, Los Angeles lietuviškos radijo bangomis tos programos pravedėjas Henrikas Bajalis pasveikino žymų šios kolonijos veikėją inž. Antaną Mažeiką, sulaušį 65 metų amžiaus. Pranešėjas išvardino šio garbingo žmogaus įnašą į mūsų kolonijos lietuvių veiklą: vienuolika metų ALT S-gos L. A. skyriaus pirmininkas, dveji metai Amerikos Lietuvių Tarybos L. A. skyriaus pirmininkas ir jau keturi metai Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Centro Valdybos pirmininkas. Septyniolika metų prie veikimo vairo!

Šį savo idėjos ir įsitikinimus taip ilgai ir nepavargstaniai konkrečių darbų remiantį sukaktuvininką pagerbti ir jo jubiliejinį gimtadienį tinkamai atšvęsti į Antano ir Liucės Mažeikų namus puošnioje, romantišku Marina Del Rey vardu pavadintoje vietovėje, balandžio 12 dieną suvažiavo Los Angeles apylinkėse gyvenantys draugai, artimieji ir vienminčiai.

Vis besišypsanti, niekuomet jokio nuovargio nepa-rodanti namų šeimininkė Liucija Mažeikienė įrodė svečiams, kad ji ne vien politinė, bet ir svečių kompa-

Sukaktuvininkas inž. Antanas Mažeika.

nijoje turi didelių organizacinių gabumų. Susirinkę apie pusšimtis svečių buvo skaniai ir įvairiai pavaišinti. Puotoje jautėsi nepaprastai šilta ir nuoširdi nuotaika. Daug kartų kelti šampano stiklai, giedota Valio, Ilgiausių metų!

Popietės programą pravedė Feliksas Masaitis, pirmausia pats pasveikinęs ilgametį organizacijų bendradarbį, pirmą Amerikos Lietuvių Tarybos, o paskui ir savo vardu, prisipažindamas, kad paprastai jam tenka solenizantą "sekti paskui", keletą kartų iš jo perėmus pirmininko pareigas. Tik šį vieną sykį pralen-

kęs — šešiasdešimt penktą gimtadienį atšventęs jau prieš pusmetį.

Kiti sveikintojai buvo: Lietuvos gen. garbės konsulas Vytautas Čekanauskas; Janina Čekanauskienė, kuri grupės svečių vardu įteikė solenizantui dail. Alfons Pažiūrienės nupieštą Vytį; Elena Gedgaudienė sveikino ir dovaną įteikė ALT S-gos Centro Valdybos vardu; Jonas Petronis — ALT S-gos Los Angeles skyriaus vardu; Vincas Juodvalkis — Tautinių Namų vardu, pabrėždamas, kad jam, kaip po ilgininkui, vartant archyvus, vis tenka susidurti su Antano Mažeikos pavarde ir matyti, kaip seniai ir kiek ilgai jis dirbęs Tautinių Namų labui; Vytautas Vidugiris, Pasaulio Lietuvių Vyriausias Skautininkas, kuris savo ruožtu priminė dalyviams, kad solenizantas dar nepriklausomą Lietuvą, o taip pat ir išeivijoje, daug yra dirbęs lietuviškos skautijos labui; Lietuvių Veteranų S-gos Ramovė vardu žodį tarė Karo Mokyklos laikų draugas Vladas Šimoliūnas; Vladas Pažiūra sveikino BALFo vardu; Antanas Skirius — Lietuvių Dienų žurnalo vardu; kompozitorė Giedra Gudauskienė — jaunų dienų vardu; Jonas Gričius atstovavo žemaičius; Marija Butkienė paskaitė tai dienai sukurtas eiles.

Tarpe sveikintojų susidarė lyg ir konkursas, kas solenizantą ilgiausiai pažįsta ar atsimena. Laimėjo, be- rods, komp. Giedra Gudauskienė, kuri su sau tipingu humoru papasakojo susirinkusiems, kaip ji, maža mergaitė būdama, duris atidarydavo suaugesnius šeimos narius aplankyti atvykusį jauną, elegantišką ir visuomet džentelmenišką šios dienos kaltininką. Jai šiuos žodžius tariant visų susirinkusių veiduose blykstelėjo šypsenos ir linktelėjo galvos, net vienas kitas tyliau ar garsiau sušneko. O mintis bene visų buvo ta pati: solenizantas, pasirodo, nei kiek per tuos gal penkiasdešimt metų nepasikeitė. Ir šio šešiasdešimt penkto jubiliejaus sulaukęs jis stebinančiai jaunas, nesikeičiančiai elegantiškas, visuomet nepamainomai džentelmenišką. Tą akimirką visų susirinkusių gerbėjų širdyse pakilo jam vienas ir tas pats linkėjimas: BŪK, KOKS BUVAI — LIK, KOKS ESI! (rs)

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED DIE REPAIRMAN

Must have experience in repairing small progressive and compound dies. West Texas high quality stamping job shop has immediate opening for a die repairman. Must have extensive background trouble shooting and repairing small progressive & compound dies.

APPLY CALL OR WRITE TO:
PLAINFIELD TOOL OF
EL PASO INC.
6839 Commerce St.
El Paso, Texas 79914
915-779-5396 (18-23)

Bostono lietuviai

RŪPESTIS BAŽNYČIOS APLINKA

Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčia So. Bostone yra graži, tačiau aplinka apie ją daro gana žiaurų vaizdą.

Aplink bažnyčią 1948 m. buvo pradėta statyti pigių butų kolonija nepasiturintiems šeimoms. Buvo įrengta 970 butų. Kai po II-jo pasaulinio karo atvykom į Ameriką, tie butai jau buvo baigiami įrengti. Gal ne vienas grožėjomės jais ir manėm — būtų gera juose apsigyventi. Buvo įrengtos aikštelės, prisodinta medelių, žydėjo gėlynai. Per praėjusius 30 metų ten viskas pasikeitė. Daug namų su išdaužytais langais, nebegyvenami, siauros gatvelės užterštos šiukšlėmis ir sudaužytų bonkų stiklais. Kai vakarais bažnyčioje yra pamaldos, žmonės bijo eiti pro tuos namus, nes vyksta apiplėšimai ir panašiai.

Parapijos komitetas su kleb. kun. Albertu Kontautu kovo 4 d. įteikė Bostono miesto tarybos nariui Ray Flynn (nes jo vaikai mokinasi parapijos mokykloje ir jis pats yra iš So. Bostono) pareiškimą parapijos aplinkos pagerinimo reikalui. Mat praeitais metais Mass. valstija paskyrė šios kolonijos pataisymui \$200 milijonų, o prieš tai dar buvo paskirta \$6,5 milijono.

Pinigai yra. Tad šiuo pataisymu turėtų susirūpinti visas So. Bostonas, o ypačiai lietuviai. Pataisius aplinką ir mūsų graži bažnyčia vėl šviestų ir būtų patraukli melstis ir be baimės į ją eiti.

GEGUŽINĖS PAMALDOS

Gegužės 1 d. 7 val. vakaro šv. Petro lietuvių parapijos koplyčioje So. Bostone pradedamos lietuvių tradicinės gegužinės pamaldos. Jos vyks visą mėnesį visomis dienomis išskyrus sekmadienius.

ISTORINĖ SUKAKTIS

Gegužės 12 d. sukanka 30 metų kai Lietuvos vyskupai, dalyvaujant arkivyskupui Skvireckui, šv. Kazimiero koplyčioje Romoje paaukojo lietuvių tautą Nekalčiausiai Marijos širdžiai. Ši istorinė sukaktis Bostone bus paminėta gegužės 10 d., sekmadienį, 10:15 val. ryte šv. Mišiomis šv. Petro bažnyčioje.

Visi lietuviai kviečiami ir raginami dalyvauti šios sukakties paminėjimo mišiose.

ATLIKS J. KAČINSKO KŪRINIUS

Massachusetts Institute of Technology koncertinis pū-

čiamųjų orkestras atliks kompozitoriaus Jeronimo Kačinsko "Transcendentinės išraiškos" vargonams ir orkestrui kūrinį. Koncertas įvyks gegužės 1 d., 8 val. vakaro Cresgy auditorijoje, Mass. Ave.

Orkestras įtraukė šį kūrinį į savo gastrolijų programą rytų pakraštyje ir kitų universitetų centruose. Dirigentas John Corley yra nuolatinis šio ansamblio vadovas.

KITI PARENGIMAI

LB Bostono apylinkės visuotinis narių susirinkimas gegužės 2 d., 3 val. p. p. Tautinės S-gos namuose.

Motinos dienos minėjimas gegužės 3 d. pradedamas šv. mišiomis šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje 10:15 val. ryte. Tolimesnis minėjimas 2 val. p. p. Tautinės S-gos namuose.

Literatūros vakaras gegužės 3 d. 5 val. p. p. Lietuvių piliečių draugijos 2-ro aukšto salėje, So. Bostone. Rengia Subat vakariams rengti komisija.

Birželio išvežimų minėjimas vyks birželio 13 d., šeštadienį, 6:30 val. vakare šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje pamaldos, o po pamaldų minėjimas salėje po bažnyčia.

Laisvės Varpo rudens koncerta spalio 11 d.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ HARTFORDE

Lietuvių tautinių šokių šventė įvyks Hartforde, Ct., Trinity kolegijos patalpose, š. m. gegužės mėn. 31 d. Programą atliks studentų, jaunių ir vaikų šokėjų grupės iš: Baltimore, Boston, Brockton, Elizabeth, Hartford, New Jersey, New York, Philadelphia, Rochester ir Worcester. Šokėjams akompanuos 30 asmenų orkestras.

Patariama bilietus (visi po 8 dol.) įsigyti, kuo skubiau, pas Birutę Monaco, 25 Richard Road, Manchester, Ct. 06040. Čekius rašyti: "Lithuanian Folk Dance Festival" vardu. Šventę rengia šokių šventės rengimo komitetas, o šventės globėjas yra LB Hartfordo apylinkės valdyba.

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

Ar jau turite vertingą, gerai dokumentuotą veikalą apie tautininkų veiklą Lietuvoje ir išeivijoje

TAUTINĖS MINTIES KELIU

Redagavo prof. JONAS PUZINAS ir JONAS P. PALUKAITIS. Išleido Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga. 416 psl. kietais viršeliais. Kaina 12.50 dol.

J. Puzinas rašo "Lietuvių tautinės sąmonės raida ir tautinės srovės susidarymo pradmenys"; dr. J. Jakštas — "Tautos pažangos partijos — lietuvių tautininkų sąjungos istorijos bruožai 1916-1940"; Jonas P. Palukaitis — "Tautinės srovės periodika" ir daug kitų straipsnių apie tautininkus.

Knyga gaunama Dirvoje ir ALT S-gos skyriuose.

— I Š K I R P T I —

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu 12.50 dol. ir prašau man atsiųsti "Tautinės minties keliu".

Pavardė ir vardas

Adresas

Margučių vertinimo komisija velykiniuose pusryčiuose, suruoštuose Jaunimo centre balandžio 12 d. I. Kriaučeliūnienė, kun. Vaišnys, S. J., D. Eidukienė ir A. Steponavičienė.

V. Kučo nuotr.

JAUNIMO CENTRO VELYKINIAI PUSRYČIAI

Verbų sekmadienį, balandžio 12 d., 11 val. r. Jaunimo centro apatinėje salėje buvo suruošti velykiai pusryčiai, į kuriuos atsilankė virš 200 žmonių. Prie to paties stalo sėdėjo seneliai, tėvai ir anūkai — kelios generacijos. Malonu buvo matyti pačius mažuosius pusryčių dalyvius, ant mamų rankų ar sėdinčius dar ant tėvelio kelių.

Programai vadovavusi Rūta Stroputė pakvietė Jaunimo centro valdybos pirm. Ireną Kriaučeliūnienę, kuri trumpu žodžiu pasveikino Jaunimo centro šeimos narius, atsilankiusius į pirmuosius velykinius pusryčius.

Pagal Verbų sekmadienio tradiciją dvi gražiausios verbos buvo įteiktos Lietuvos gen. konsulei J. Daužvardienei ir I. Kriaučeliūnienei. Kun. J. Vaišnys palaimino velykinį stalą.

Meninėje dalyje deklavo savo poeziją Ramona

Steponavičiūtė "Atbu d e s pavasaris", Rima Polikaitytė — "Pavasario saulelė" ir Gailė Eidukaitė — "Velykų varpai".

Po programos visi buvo pakviesti pusryčiams. Tradicinius valgius skaniai pagamino ponios — Macevičienė, Jonušienė, Saliknienė, Eidukienė, Kučienė, Balzarienė, Juodvalkienė, Steponavičienė ir Valentinaitė. Salę ir stalus gražiai papuošė Nijolė Balzarienė.

Po pusryčių vyko gražiausiai išmargintų ar išdrožintų margučių konkursas, kurį pravedė Danutė Eidukienė. Konkurso komisiją sudarė: kun. J. Vaišnys, I. Kriaučeliūnienė ir A. Steponavičienė. Komisija premijavo V. Prenckutės, M. Končiūtės ir D. Žliobaitės margučius, įteikdami dovanėles.

Sekė margučių ritinėjimas. Visi skirstėsi patenkinti šia gražia pirmąja jaunimo centro suruošta velykinių pusryčių tradicija.

Rūta Stroputė

Margučių ritinėjimo dalyviai balandžio 12 suruoštuose velykiniuose pusryčiuose Jaunimo centre.

V. Kučo nuotr.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345.

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

PABALTIO IR SKANDINAVŲ KRAŠTŲ KULTŪRINIAI RYŠIAI

Pabaltiečiai mokslininkai Vakaruose šiuo metu siekia glaudesnių ryšių su skandinavų kraštų mokslininkais, rengdami bendras konferencijas, kuriose bus gvildenamos tuos kraštus liečiančios bendros problemos ir įvairūs kultūriniai sąlyčiai.

Baltistikos Institutas Stockholme, š. m. birželio 5-8 dienomis ruošia konferenciją, kurioje bus keliamos meno problemos Pabaltijy ir svarstomi šių kraštų meno ryšiai su skandinavų kraštais.

O AABS (Baltiškųjų studijų puoselėjimo draugija), kurios pirmininkė dabar yra dr. Marija Gimbutienė, savo 8-tąją konferenciją 1982 m. birželio 17-19 dienomis, ruošia kartu su skandinavų studijų departamentu Minnesota universitete, Minneapolis. Ten, įvairiose mokslinėse sekcijose bus svarstomi ryšiai tarp Pabaltijo ir skandinavų kraštų, kuriuos sieja ne vien istorinė praeitis ir geografinė padėtis, bet ir tokie bendri klausimai, kaip dabartinės Baltijos jūros ekologinės problemos, priešistorinis gintaras, tautosaka, muzika, menas, literatūra ir kitokios kultūrinio sąlyčio sritys.

Aštuntosios konferencijos programos planavimą tvarko prof. S. Grava, Avery Hall, Columbia University, New York, N. Y. 10027.

Iki šiol AABS orientavosi daugiausia į humanitarinius mokslus. Bet pereinamais metais, 7-toj konferencijoje Georgetown Universitete, dalyvavo visa eilė mokslininkų ekologų, kurie svarstė aplinkos taršos problemas Pabaltijo srity. Dabar steigiamas specialus skyrius aplinkos ir gamtos turtų apsaugos problemoms tirti, ir jau sudarytas organizacinis komitetas, į kurį tarp kitų įeina J. D. Genys, S. Grava, L. Harmon, S. Saldukas. Lietuviai mokslininkai, kurie domisi šia mokslo sritimi, kviečiami rašyti šiuo adresu: Dr. J. B. Genys, Appalachian Environmental Laboratory, Frestburg State College Campus, Gunter Hall, Frostburg, Md. 21532.

Aštuntojo AABS konferencijoje kartu su skandinavų mokslininkais bus svarstomi tokie klausimai kaip Baltijos jūros natūralūs ekologiniai procesai, urbanizacinė ir industrinė tarša, tarptautinės pastangos ją kontroliuoti ir t.t.

Per paskutius 10 metų yra padaryta intensyvių studijų šioje srityje įvairiuose prie Baltijos jūros prieinamuose kraštuose. Yra nemaža informacijos šaltinių Vakaruose. Mokslininkai,

31-OS ŠIAURĖS AMERIKOS LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNĖS

KREPŠINIO — TINKLINIO —
PLAUKYMO — ŠACHMATŲ,

1981 m. gegužės 15-17 d.

BALTIMORĖJE, MD.

Iki šiol užsiregistravo šios komandos: Baltimorės Lietuvių Atletų klubas, Bostono Grandis, Cicero Ateitis, Clevelando žaibas, Chicagos Lituanica, Chicagos Neris, Chicagos žara, Detroito Kovas, Hamiltono Kovas, New Yorko Lietuvių Atletų Klubas, Philadelphijos Aras, Toronto Aušra, Toronto Vytis ir Washingtono Vėjas.

Centras ir informacija: Lietuvių Namai, 851 Hollins St., Baltimore, Md. 21201. Tel. 1-301-685-5787.

Žaidynių komiteto pirm.: Algirdas Veliuona, 118 Stonewall Rd., Baltimore, Md. 21228. Telef. 1-301-744-2044.

Sporto žaidynių Baltimorėje rengėjų grupė prie Baltimorės Lietuvių Namų. Iš kairės: Elena Okienė, Vincas Dulys, Regina ir Vytautas Sajauskai, Aldona Drazdytė ir Algirdas Veliuona.

K. Česonio nuotr.

kurie šiomis problemomis interesuojasi, kviečiami į šią AABS konferenciją įsijungti.

Stockholme š. m. birželio 1-5 dienomis įvyks 5-tas Tarptautinis aplinkos biogeochemijos simpoziumas, kuriama viena iš šių tikslų jų mokslų sesijų bus paskirta Baltijos problemoms nagrinėti.

★

AABS laukia, kad daugiau lietuvių mokslininkų ir studentų stotų į šią bendrą pabaltiečių mokslo draugiją. Draugijos dabartinis naujas adresas: AABS Executive Director, 231 Miller Road, Mahwah, N. J. 07450.

Nariams veltui siuntinėjamas ne tik aplinkraštis, bet ir Journal of Baltic Stu-

• A. A. Nado Rastenio vienerių metų sukaktis bus minima gegužės 10 d. Sekmadienį bus atnašautos šv. Mišios 11 val. 30 min. šv. Alfonso bažnyčioje po kurių bus pašventinti paminklai a. a. NADO RASTENIO ir MAGDALENOS TREIDERIENĖS, Laudon Parko kapinėse.

Julija Rastenienė ir dr. Elena Armanienė maloniai kviečia dalyvauti šiose apeigose ir vaišėse 1:30 val. p. p. Lietuvių Namuose. Apie dalyvavimą pranešti iki š. m. gegužės 3 d. — Telef. 752-6333.

dies. Universitetų studentai ir profesoriai prašomi paraginti atsakingą bibliotekininką šį žurnalą užsisakyti.

WORCESTER

NAUJOSIOS ANGLIJOS ŠAULIŲ RINKTINĖ

Šių metų balandžio 4 d. Worcesterį įvyko naujai išrinktos Naujosios Anglijos šaulių rinktinės valdybos posėdis. Valdybą sudaro: pirm. J. Stašaitis, I-mas vicepirm. E. Meilus, II-tra vicepirm., spaudos ir informacijos vadovė E. Gorodeckienė, sekretorė J. Bajerčienė, išdininkas St. Augonis, moterų skyriaus ir kultūros reikalų vedėja A. Maskeliūnienė, šaudymo vadovas V. Grybauskas ir kapelionas tėvas R. Šakalys, OFM.

Padarius apyskaitą, vasario mėn. 28 d. ruoštos Užgavėnių vakariinės, dalis pelno paskirta lietuviškai spaudai paremti. Kariui — \$50.00, Dirvai, Draugui ir Darbininkui po \$25.00. Be to \$50.00 paskirta Worcesterio Lietuvių radijo valandai, kurią veda š.E. Meilus jr. Ji vedama anglų ir lietuvių kalbomis, kad galėtų suprasti ir čia gimę lietuviai.

Kadangi rinktinė susideda iš trijų kuopų — Brocktono, Bostono ir Worcesterio, tad veiklą reikia derinti su kuopų veiklomis. Kuopų pirmininkams pranešus metinį planą, pareita prie rinktinės numatytos veiklos. Birželio mėn. 14 d. narių ir svečių bei rėmėjų išvažiavimas-gegužinė, kurios metu prizinis šaudymas. Darbo dienos savaitgalį, rugsėjo 5-6-7 dienomis tradicinis kultūrinis savaitgalis Tėvų Pranciškonų vasarvietėje, Kennebunkport,

Maine. Savaitgalio programoj paskaitos, šokiai su programa, Tautos šventės minėjimas, šaudymas ir laužas. Savaitgalyje kviečiami dalyvauti ne tik šauliai, bet visi, kuriems įdomi šaulių programa ir veikla. Vieta graži praleisti paskutinį vasaros savaitgalį.

Rinktinės moterų skyriaus vadovė A. Maskeliūnienė pranešė, kad kiekviena šaulė duos kokią mažą dovanėlę, kurios Motinos Dienos proga bus įteiktos senutėms, gyvenančioms Matulaičio ir Vila Maria Nekalto Prasidėjimo seselių globajamuose namuose, Putnam, Conn. Tai daroma Naujosios Anglijos šaulių moterų vardu.

Šaudymo vadovas V. Grybauskas pranešė, kad tariamasi, su netoli Brocktono esančia amerikiečių šaudymo vietos vadovybe, naudotis rinktinės nariams.

(e. g.)

OWNER OPERATORS WANTED

Permanent contracts available. Midwest to West Coast operation, perishable products. Tractor requirements are 350HP or larger, sleeper cab 2 person operation, twin screw. Trailers must be 42' - 45' long, equipment age limit 4 years. Have trailers available to reliable owner operators. For more detailed information, contact: Roland Munder, LITTLE AUDREY'S TRANSPORTATION CO., INC. PHONE: 800-228-9182. (15-23)

NATIONWIDE INSURANCE
Nationwide is on your side

• **APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.**

TURNER REALTY

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

RITA MATAS

ISTAIGOS

ADMINISTRATORE

PILNATEISE NEKILNOJAMOJO TURTO
IVERTINTOJA.

Esame registruoti pilnateisiais nariais trijose skirtingose Multiple Listing istaigose:

CMLS — Cuyahoga County (Cleveland & Suburbs)
LCMLS — Lake County
RMLS — United States.

Todėl galima triskart plačiau skelbti Jūsų parduodamą nekilnojamąjį turtą. Tuo reikalu kreipkitės į bet kurį mūsų bendradarbių arba jeigu jums reikia namų įvertintojo mokesčių ar kitokiems reikalams, kreipkitės į Ritą Matienę, pilnateisę namų įvertintoją.

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

CLEVELANDO PARENGIMAI

• **GEGUŽĖS 1-3 DD.** Ateitininkų šeimos šventė ir 70 metų Ateitininkijos sukakties minėjimas.

• **GEGUŽĖS 3 D. LB** Clevelando apylinkės metinis susirinkimas.

• **GEGUŽĖS 6 D.** pensininkų susirinkimas.

• **GEGUŽĖS 10 D.** — Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos rengiamas Motinos dienos minėjimas.

• **GEGUŽĖS 17 D. JAV LB** Kultūros tarybos premijų įteikimas.

• **GEGUŽĖS 23-24 D.** Clevelando menininkų dailės paroda DMNP parapijos salėje. Rengia D.L.K. Birutės draugijos Clevelando skyrius.

• **GEGUŽĖS 31 D.** — Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų pabaigimas.

• **BIRŽELIO 7 D. O. Mikulskienės kanklių muzikos studijos mokinių recitalis.**

• **BIRŽELIO 14 D.** birželio minėjimas 12 val. Edgewater Parke. Ruošia Amerikos Lietuvių Taryba, Latvių Sąjunga ir Estų Taryba.

• **BIRŽELIO 20 D.** Joninių laužas O. ir V. Jokūbaičių sodyboje. Ruošia Clevelando skautininkai-ės.

• **BIRŽELIO 28 D.** Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos gegužinė.

• **LIEPOS 12 D.** Žalgirio šaulių kuopos tradicinė gegužinė.

• **LIEPOS 19 D. ALT S-gos** Clevelando skyriaus gegužinė.

• **LIEPOS 19 D. — SLA 14** kuopose gegužinė Onos ir Vytauto Jokūbaičių sodyboje.

• **LIEPOS 26 D.** pensininkų gegužinė.

• **RUGPIŪČIO 5-9 D. A.L. R.K.** Moterų Sąjungos 39-sis seimas Clevelande DMNP parapijoje.

• **RUGPIŪČIO 8-9 d.** Dail. Reginos Petrutienės tautodailės darbų paroda DMNP parapijos didžiojoje salėje.

• **RUGPIŪČIO 16 d.** Balso gegužinė.

• **RUGPIŪČIO 30 D.** — Lietuvių klubo metinė gegužinė Austrian Picnic Ground.

• **RUGSĖJO 5 D.** Tautos šventė. Rengia LB Clevelando apylinkė.

• **RUGSĖJO 13 d.** Abiturientų balius. Rengia LB Ohio apyg. valdyba.

• **RUGSĖJO 19 D.** 1941 metų sukilimo minėjimas.

• **RUGSĖJO 20 D.** pietūs žurnalui "Karys" paremti. Rengia L.K.V.S. "Ramovė" Clevelando skyrius, Lietuvių namuose.

• **RUGSĖJO 26-27 D.** Menininko Baltuono medžio drožinių paroda. Rengia: Lietuvos Vyčių 25 kuopa.

• **SPALIO 3 D.** Vaidinimas "Tėvas ir sūnus" (J. Grušo). Rengia LB Ohio apyg. valdyba.

• **SPALIO 10 D.** Korp! Neolithuania metinė šventė-balius Lietuvių Namuose.

• **SPALIO 18 D.** prof. J. Žilevičiaus 90 metų amžiaus sukakties minėjimas. Akademijakonzertas. Ruošia Čiurlionio Ansambelis.

• **SPALIO 31 — LAPKRIČIO 1 D.D.** Lietuvių Dienos. Rengia LB Clevelando apylinkė.

• **LAPKRIČIO 7-8 D.** Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimas, Clevelande.

• **LAPKRIČIO 28 D.** Kariuomenės šventės minėjimas. Rengia LKVS Ramovė Clevelando skyrius Lietuvių namuose.

• **PERKANT IR PARDUODANT NAMUS** prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

TAISAU televizijos, radijo ir stereo aparatus, taip pat elektros namų reikmenis, pravedu elektrą. Skambinti po 5-tos val. telef.: 531-2568. (21-22)

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

CLEVELANDE IR APYLINKĖJE

PAGERBS TAUTYBIŲ SKYRIAUS REDAKTORE

Čekų kilmės žurnaliste, The Cleveland Press laikraščio tautybių skyriaus redaktorė, Eleonora Prech bus pagerbta dideliu banketu, kurį rengia Amerikos tautybių sąjūdis, vadovaujamas buvusio mero Ralph Perko ir Tautybių tarnybos centras, vadovaujamas prof. dr. Karl Bonutti ir Lukrecijos Stoikos. Banketas įvyks penktadienį, gegužės 15, 7 val. vak. Slovėnų auditorijoje, 6409 St. Clair Ave. Bilieto kaina asmeniui \$12.50. Lietuviai raginami šiame žurnalistės Eleonoros Prech bankete skaitlingai dalyvauti. Bilietus į banketą galima užsisakyti pas Gražiną Kudukiene ir Mildą Lenkauskienę. Bankete dalyvaus The Cleveland Press redaktoriai, Clevelando meras G. V. Voinovičius, vysk. A. Pilla ir įvairių tautybių atstovai.

SUTARĖ LEISTI PAPILDOMA ENCIKLOPEDIJOS TOMĄ

J. Kapočius, Liet. Enciklodijos leidėjas, buvo atvykęs į Clevelandą ir su JAV LB Kultūros Taryba sudarė sutartį išleisti II Papildomąjį Liet. Enciklopedijos tomą.

PAGERBTAS STASYS BARZDUKAS

Stasio Barzduko 75-toji gyvenimo sukaktis paminėta balandžio 22 d. DMNP šventovėje buvo atnašautos koncertuotos šv. Mišios, o vėliau svetainėje kavutė. Ši sukaktuvinė vakarą atidarė LB Clevelando Apylinkės pirmininkas J. Malskis. Parodytas filmas apie Stasio Barzduko gyvenimą kaip mokytoją - visuomenininką-kultūrininką. Žodžiu sveikino PLB pirm. V. Kamanas, JAV LB Krašto valdybos pirm. V. Kutkus ir giminių vardu Rūta Staniškytė. Lietuvos pasiuntinio dr. St. Bačkio iš Washingtono sveikinimas perduotas iš magnetafoninės juostelės. Raštu suplaukė taip pat gausus skaičius sveikinimų. Vakarui vadovavo M. Lenkauskienė. Į šias sukaktuves iš Bostono buvo atvykęs Liet. Enciklopedijos leidėjas J. Kapočius, iš Detroito dr. A. ir J. Damušiai ir iš Chisagoc kun. A. Saulaitis, S. J. Vaišėm vadovavo S. Stasienė.

Po šilto sukaktuvininio žodžio vakaras baigtas Lietuva Brangi.

VISI MALONIAI KVIEČIAMSI Į KONCERTĄ-LITERATŪROS VAKARĄ

ši šeštadienį, gegužės 2 d. 7:30 v. v.
DMNP PARAPIJOS AUDITORIJOJ.

PROGRAMOJE:

Rašytojas poetas — A. VAIČIULAITIS.
Solistė — A. SIMONAITYTĖ-GAIŽIŪNIENĖ.
Akompanuojant — A. KUPREVIČIUL.

Po programos vaisės ir šokiai.

Bilietai gaunami pas: J. Klirienę — 291-3607,
P. Skardį — 481-6978.

Rengia CLEVELANDO ATEITININKAI

• Vilties draugijos revizijos komisija, susidedanti iš pirm. dr. Jono Mauruko ir narių Anastazijos Mackuvienės ir Stasio Astrausko, kaip reikalauja draugijos statutas, balandžio 25 d. Dirvoje darė reviziją turto ir kasos stovio, dalyvaujant Vilties draugijos buhalterui Jonui Kazlauskui ir Dirvos redaktoriui Vytautui Gedgaudui.

Surašytas aktas, su draugijos valdybos dviejų metų atskaitomybe bus išsiuntinėtas Vilties draugijos nariams.

Vilties draugijos narių suvažiavimas įvyks š. m. gegužės 23 d. Dearborn, Mi.

• Juozas Kapočius, Lietuvių Enciklopedijos leidėjas, praeitą savaitę buvo atvykęs iš Bostono į Clevelandą tartis su Lietuvių Bendruomene dėl papildomų enciklopedijos tomų išleidimo. Dalyvavo Stasio Barzduko 75 metų pagerbime ir lydimas p. R. Degėšienės aplankė Dirvos redakciją.

• Ingrida Bublienė ateinanti sekmadienį, gegužės 3 d. Chicagoje pristatys naujai susukta filmą apie mokytojos, kultūrininkės ir visuomenininkės A. Rugytės gyvenimą. Vakara rengia Chicagos Giedrininkės. Tą savaitgalį taip pat dalyvaus Lietuvių Fondo metiniame suvažiavime.

• Ateitininkų šeimos šventė bus švenčiama gegužės 2-3 dienomis. Šventės metu bus paminėta ir ateitininkijos septyniadesimties metų sukaktis. Šventė prasidės šeštadienį, gegužės 2 d. su koncertu ir literatūros vakaru, kurio pradžia 7:30 v. v. Programą išpildys sol. A. Simonaitytė-Gaižiūnienė akompanuojant pianistui A. Kuprevičiui ir rašytojas poetas Antanas Vaičiulaitis. Po programos vaisės ir šokiai. Sekmadienį, gegužės 3, 10 val. ryto DMNP parapijos šventovėje iškilmingos pamaldos ir po pamaldų akademija didžiojoje parapijos salėje. Šventėje dalyvaus ir kalbės Ateitininkų Federacijos vadas Juozas Laučka. Visi maloniai kviečiami praleisti savaitgalį su Clevelando Ateitininkija.

TAUTINĖS S-GOS CLEVELANDO SKYRIAUS NARIAMS PRANEŠIMAS

Septynioliktasi A. L. T. S-gos seimas įvyks š. m. gegužės mėn. 23 ir 24 dienomis HYATT REGENCY DEARBORN viešbuty, Fairlane Town Center, Dearborn, Mich.

Mūsų skyriaus narius atstovauti turi teisę trys atstovai. Atstovu gali būti tik aktyvus, nario mokesį už-

Baltrukėnų išleistuvėse. Sėdi iš kairės: B. Balčiūnienė, Eug. Mažonienė, S. Juozapaitienė, B. Čyviene, L. Nagevičienė. Stovi iš kairės: J. Budrienė, D. Širvaitienė, St. Sviderskienė, M. Janavičienė, Stasė Baltrukėnienė ir Z. Vyšniauskienė.

ATSIŠVEIKINIMAS SU DR. ADOLFU IR STASE BALTRUKĖNAIS

Paukščiai rudenį pakelia sparnus į šiltus kraštus, o mūsų akroniečiai medicinos dr. Adolfas ir Stasė Baltrukėnai, daugelį metų išgyvenę, Akrone dar pilnai gamtai neatbudus, pavasarį, keiasi pastoviam apsigyvenimui į saulėtą Floridą. Šilima, vanduo ir saulė vilioja kiekvieną nuo darbo pailsusį, sveikatos beieškančią žmogų. Stasė Baltrukėnienė, Lietuvoje baigusi L.R.K. Gailestingų Seserų mokyklą, nuoširdi, draugiška ir maloni asmenybė, su savo buvusioms mokslo bei darbo

draugėmis palaiko glaudžius ryšius. Viena iš jos artimųjų yra Sofija Juozapaitienė, kurios iniciatyva buvo suorganizuotas gailestingųjų seserų ir artimų draugių atsisveikinimas — išleistuvės. Susirinko nemažas būrelis moterų palinkėti geros kelionės bei laimingo įsikūrimo palmių pavėsyje. Šeimininkai maloniai viešias priėmė ir pavaišino. Nuoširdūs linkėjimai skambėjo dalyvių lūpose.

Sutapimui, Zina Vyšniauskienė, Verbų sekmadienį šventė savo gimtadienį, ji buvo visų šiltai pasveikinta, palinkėta ilgiausių metų ir už jos sveikata išgerta šampano.

Atsisveikinimo popietė praėjo jaukiai, bet liūdna, kad dr. Adolfas ir Stasė Baltrukėnai palieka Clevelando apylinkę, senus draugus, pažįstamus ir suvilioti aukso žėrinčių saulės spindulių, bei melsvų Atlanto gaivinančių bangų, tuojau po Velykų išvyksta į saulėtą padangę kurti naują gyvenimo etapą. Linkime kuo geriausios sėkmės!..

J. Budrienė

PATRIA prekybos namuose, 794 East 185th St., Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų produktų, lietuviškos juodos duonos. Dovanų skyriuje didelis pasirinkimas spalvoto ir balto kristalo. Taip pat rasite gintaro, medžio drožinių, audinių ir kt. Kreipkitės pas H. Kripavičių, tel.: 216-531-6720.

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

HOUSES FOR SALE

11% financing

Beautiful 3 bedrooms colonial off East Park Dr.

Brick double on La Salle.

Brick double in Euclid off Lake Shore Blvd.

Call for details: 531-6787

CAMEO REALTY
Anton Matic broker

(15-18)

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

DIRVA

• ALT S-gos Floridos skyriaus steigiamasis susirinkimas įvyks š. m. gegužės 1 d. 2 val. p. p. Vytauto ir Stellos Abraičių namuose, 35 Courtney Place, Palm Coast, Fla. Tel. (904) 445-2589.

R. SPALIO RINKTINĖS NOVELĖS

Prieš metus miręs rašytojas Romualdas Giedraitis. Spalis ne tik suspėjo išbaigti savo vienos kartos istorijos septynių knygų ciklą, bet parengė spaudai ir kitų kūrinių rankraščius — novelių rinkinį ir kelionių įspūdžių aprašymus.

Velionies artimieji rūpinasi, kad šie rankraščiai būtų išleisti.

Pirmiausia pasirodys R. Spalio novelės, kurių rankraščio rinkinys šiuo metu jau įpusėtas. Knygą leidžia Vilties draugijos leidykla Clevelande.

Leidimo išlaidoms sumažinti šiomis dienomis Viltis gavo 500 dol. čekį iš Toron-

te, Kanadoje gyvenančio jaunosios kartos visuomeninko adv. Algimanto Puterio, kuris šią auką skyrė prieš keletą metų mirusio savo giminaičio rašyt. ir žurn. Prano Basčio atminimui.

Už gražią auką adv. Alg. Puteriui dėkodama, Vilties leidyklos vadovybė kartu džiaugiasi, kad jaunosios ateivių kartos veikėjai ne tik domisi spausdintu lietuvišku žodžiu, bet ir jungiasi į jo leidimo rėmėjus. Tai įsidėmėtinas ir pasektinas pavyzdys.

MIRĖ KPT. P. ŽEBRIŪNAS

Pranešu giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad 1980 m. liepos 11 dieną Vilniuje mirė buv. Lietuvos kariuomenės kapitonas Pranas Žebriūnas (Žebrauskas).

Viktoras Perminas

• "Lietuvos Atsiminimų" radijo programos, kuriai vadovauja dr. J. Stukas, 40

AMERIKOS RYTINIO PAKRAŠČIO LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ RUOŠIA J.A.V. LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ—HARTFORDO APYLINKĖ 1981 GEGUŽĖS 31

TRINITY COLLEGE, FERRIS ATHLETIC CENTER
BROAD STREET, HARTFORD, CT.

PROGRAMOJE 300 ŠOKĖJŲ

JIEMS AKOMONUOS 30 ASMENŲ ORKESTRAS

ŠEŠTADIENĮ GEGUŽĖS 30: 7:30 V.V. SUSIPAŽINIMO VAKARAS
LIETUVIŲ KLUBE, TAURO RESTORANE, 227 LAWRENCE ST., HARTFORD, CT.

SEKMADIENĮ GEGUŽĖS 31: 9:00 V.R. ŠV. MIŠIOS ŠVČ. TREJYBĖS BAŽNYČIOJE,
51 CAPITOL AVE., HARTFORD, CT.

2:00 V.P.P. TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

PRAŠOME BILJETUS (VISI PO \$8.00) IŠ ANKSTO ĮSIGYTI PAS BIRUTĘ MONACO,
25 RICHARD RD., MANCHESTER, CT. 06040, ČEKIUS RAŠYTI:
LITHUANIAN FOLK DANCE FESTIVAL

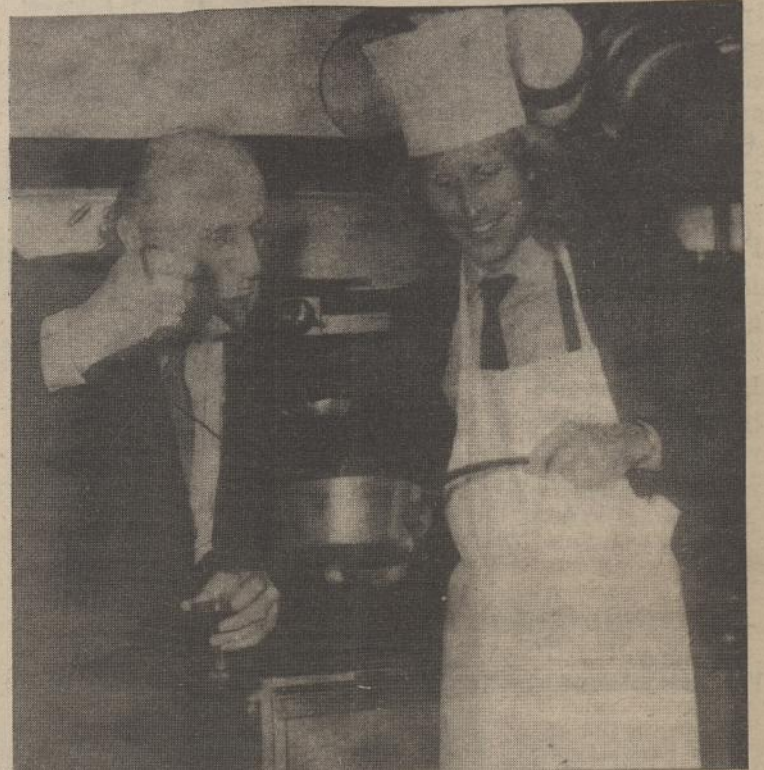
metų sukaččiai atžymėti koncertas įvyks gegužės 16 d. 7 v. v. Kultūros židinyje, Brooklyne, N. Y. Programoje vokalinis vienetas Vaiva, sudarytas iš studentiško jaunimo Chicagoje. Po koncerto balius ir šokiai.

NETEKOME DR. ZENONO DANILEVIČIAUS

Grįžęs iš kelionės po Pietų Ameriką, dr. Zenonas Danilevičius, pakartotinai širdies smūgio pakirstas, mirė balandžio 15 d. Dėl Velykų švenčių jo laidotuvės įvyko tik balandžio 22 d. iš D. Petkaus šermentinės.

Iš vakaro čia įvyko atsisveikinimas su velioniu. Po kan. Vaclovo Zakarausko maldų, žmonių perpildytoje šermentinėje, kalbėjo: Juozas Skorubskas — VLIKo Tarybos pirmininkas, Marija Rudienė — BALFo pirmininkė, Efrozina Mikužiūtė — Chicagos ALTo pirmininkė ir Centro atstovė, dr. Domas Giedraitis — Pasaulio Lietuvių Gydytojų Draugijos pirmininkas, Ignas Serapinas — Ref. L. B-nės vardu, Pranas Povilaitis — Krikščionių Demokratų Sąjungos vardu, dr. Adolfas Šležas — Ateitininkų Gydytojų "Gajos" Korp. vardu, M. Gudelis — "Naujienu" redaktorius, Kazys Povilaitis — Lietuvos Vyčių ir Darbo Federacijos vardu ir Apolinaras Sakevičius iš Toronto — giminių vardu. Mažiau valandos trukusį atsisveikinimą pravedė D. Adomaitis.

Laidotuvių dieną, nežiūrint lietaus, Marijos Gimimo parapijos bažnyčia buvo žmonių pripildyta kaip per sekmadienio sumą. Mišias atlaikė vysk. Vincentas Brizgys, dalyvaujant visam būriui kunigų. Turiningą pamokslą pasakė klebonas Antanas Zakarauskas. Solo dvi giesmes gražiai pagiedojo Prudencija Bičkienė. Virš šimto automobilių vilstinė velionį palydėjo į šv. Kazimiero Lietuvių kapinės. Šermentinėje ir kapinėse sugiedotas Lietuvos himnas.

Teniso čempionas Vitas Gerulaitis, kaip praneša prancūzų savaitraštis VSD, New Yorke žada atidaryti prancūzišką restoraną "Chez Vitas". Būdamas Paryžiuje jis nusifotografavo su Jean Castel, užsidėjęs virėjo kepurę.

PHILADELPHIA

PAVASARINIS KONCERTAS

Gegužės 9 d., šeštadienį, 7 val. vakare, įvyks Vilties choro koncertas Philadelphiajose Lietuvių Namuose. Pavasario koncertas ruošiamas pagerbti buvusį dirigentą Leoną Kaulinį. 1950 m. L. Kaulinis suorganizavo vyrų okteta. Jį sekė moterų oktetas, vėliau mišrus choras. Leonas Kaulinis ugdė dainą iki 1979 m., kol jo sveikata susilpnėjo ir buvo

Dr. Z. Danilevičius buvo ne eilinis profesionalas, visuomenininkas ir spaudos žmogus. Jis buvo Amerikos medicinos mokslo žurnalo "JAMA", leidžiamo kelio mis kalbomis, vyr. redaktorius. Jo gyvenimas ir veikla ateityje bus geriau suprasti ir įvertinti. Jo malonios šypsenos, gyvo ir atviro žodžio, draugiškos paslaugos daugelis pasigės ir su dėkingumu jį prisimindami linkėsime jam Amžinosios ramybės ir palaimos! (da)

priverstas atsisakyti šio sunkaus darbo.

Jau nuo 1950 metų vyrai ir moterys čia jungėsi chorui lietuviškai dainai skleisti. Augo jaunimas, brenė ir jungėsi šian vienetan, pakeisdamas išeinančius. Šiuo būdu iki dabar Philadelphiajose laikosi Vilties choras.

Šiuo metu chorą veda Frances Stankus. L. Kaulinio išlavinti jauni ir patyrę choristai yra sudarę programą ne tik su choro dainomis, bet pasirodys su duetais ir solistėmis. Duetus sudarys Zita Štarkaitė su Vyta Macioniu, Ona Šalčiūnienė su Brone Volertiene ir Vyta Volertas Jr. su Vyta Macioniu. Solo: Ona Šalčiūnienė, Zita Štarkaitė ir Birutė Šnipaitė (pianinas). Chorui akompanuos jauna pianistė Birutė Šnipaitė.

Pavasario koncerte bus apstu kompozicijų ir balsų įvairumo. Programai užsiėmus, bus šokiai, veiks bufetas. Kviečiama visa visuomenė. (v)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS CHICAGOS SKYRIUS

gegužės 9 dieną, šeštadienį,

rengia

PAVASARIO BALIŲ CHICAGOS LIETUVIŲ TAUTINIULOSE NAMUOSE,

6422 SOUTH KEDZIE AVENUE.

PROGRAMOJE

Operos solistė Roma MASTIENĖ.

Balio PAKŠTO ORKESTRAS.

Loterija, karšta vakarienė ir šokiai.

PRADŽIA 7:30 VAKARO.

AUKA: \$12.50 ASMENIUI.

Stalus prašome užsisakyti šiais telefonais:

Filina Braunienė 476-3525,

Oskaras Kremeris 581-3596,

Ignas Andrašius 376-2874.

Iki malonaus pasimatymo.

Skyriaus valdyba širdingai dėkoja dailininkui Antanui PETRIKONIUI už loterijai dovanotus du paveikslus.

Lietuvių Tautinės Sąjungos Chicagos
skyriaus nariui

ALEKSANDRUI KASNICKUI

mirus, žmonai STASEI, sūnui ALFREDUI,

broliui VYTAUTUI ir visiems kitiems jo gi-

minėms gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Skyriaus nariai